

LIETUVIŲ
DIENOS

LIETUVIŠKAS NAMELIS PAVERGTŲ TAUTŲ FESTIVALYJE, DETROITE, 1978.

1978 M. LAPKRIČIO MĖN.

LITHUANIAN DAYS
NOVEMBER 1978

LIETUVIŲ DIENOS

LITHUANIAN DAYS

(ISSN : 0024-2950)

4364 Sunset Blvd., — Hollywood, CA 90029

Telefonas: 664-2919

November, 1978 No. 9 (288)
1978, lapkritis Nr. 9 (288)

Eina XXIX metai
Volume XXIX

"LIETUVIŲ DIENOS" YRA SUJUNGTO SU "KALIFORNIJOS LIETUVIŲ", LEISTU 1946-49 M.

"LITHUANIAN DAYS" IS COMBINED WITH "CALIFORNIA LITHUANIAN". PUBLISHED 1946-49.

Redaguoja

REDAKCIJINĖ KOLEGIJA

Anglų k. Redaktorius / English Editor

ALFONSAS A. MILUKAS

Leidėjas / Publisher

Antanas F. Skirius

Straipsniai, autoriaus pasirašyti pavarde, slapyvardžiu ar inicialais, nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę. Signed or initialed articles do not necessary reflect the opinion of the editors or of Lithuanian Days magazine.

Panaudojant medžiagą, prašoma pažymėti šaltinį. Republication of material from "Lithuanian Days" permissible only with indication of this source.

Prenumerata atnaujinama automatiškai, nelaukiant atskiro pranešimo. Nutraukdamas prenumeratą, skaitytojas administraciją painformuoja laišku.

If subsription is to be discontinued at expiration, notice to that effect should be sent; otherwise it will be renewed automatically.

leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn. Published monthly, except July and August.

Please send any changes of address to: LITHUANIAN DAYS, 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, CA 90029. Allow six weeks for the change.

Atskiro nr. kaina \$1.50

Single Copy \$1.50

Prenumerata metams \$15.00 bet kuriame pasaulio krašte. Subscription \$15. per year in any country of the world. Garbės prenumerata / Honorary subscription \$25.00.

"Second Class Postage Paid at Los Angeles, California".

VIRŠELIAI / COVERS

FRONT COVER

1978 m. liepos mėn. įvykusiame Detroito vidurmiesty Pavergtų Tautų festivaly prie lietuviško kultūrinio namelio, kurį suprojektavo inž. Jurgis Mikaila. Su Vinco Tamošiūno, Juozo Augaičio ir kitų narių talka buvo pastatytas lietuviškas kryžius, kurį suprojektavo agr. Jurgis Baublys ir kuris išpauštė visus pagražinimus.

Nuotraukoje jaunoji festivalio talkininkė Kristina Moulding, kultūrinio namelio vadovė, LKK vicep. S. Kaunelienė ir nuolatinė talkininkė Regina Juškaitė.

Nuotr. foto korespondento J. Gaižučio

The Lithuanian Cultural Club in Detroit is observing its 25th anniversary of activities. Congratulations were received from Chicago and Los Angeles.

In downtown Detroit a festival was held this past July to observe the annual Captive Nations Day: At the national style symbolic home and shrine designed and executed by many Lithuanian artists and architects.

BACK COVER

Prano Domšaičio pav. "Afrika".

P. Domšaitis, gimęs 1880 m. Rytų Prūsijoje, lietuvių ūkininko šeimoje; meną studijavo Berlyne, gerai susipažino su to meto dailės srovėmis, pakrypo į ekspresionizmą, bet susikūrė savo stilių. Daug keliavo. Po II pas karo susitiko su lietuviais ir susidraugavo. Paskutiniaisiais savo gyvenimo metais gyveno ir mirė 1965 m. Cape Town.

1978.11.18 — 12, 15 Havajuose, Honolulu, Havajų un-to Meno galerijoje vyksta jo didelė apžvalginė meno paroda, kuria rūpinasi jo žmona Adelheid Žvironienė.

"Africa" by Pranas Domšaitis.

P. Domšaitis was born 1880 in E. Prussia, in Lithuanian farmers family. He studied painting and architecture. Traveled many lands, created many colorful works, became successful artist of landscapes and religious themes, held numerous exhibitions.

P. Domšaitis died in Cape town, South Africa, 1965, where he spent his last years.

His first American exhibition took place in Honolulu, Hawaii, Nov. 18 to Dec. 15, 1978. This exhibition was funded in part by University of Hawaii, and artist's widow, Mrs. A. Zvironas.

PATAISYMAS

1978 m. spalio mėn. nr. psl. 11 buvo sukeisti parašai Danos Stankaitytės su Stasiu Baru. Atsiprašome. — LD Red.

TURINYS / CONTENTS

LIETUVIŠKOJI DALIS

	Psl.
Popiežius Jonas Paulius II.	3
25 metai Detroito Lietuvių Kultūros Klubui-Stefanija Kaunelienė.	4-9
Pirmininko Antano Musteikio žodis minėjime ir sveikinimai.	9-10
Solistės D. Stankaitytės rečitalis.	
J. Pr.	10
Vyt. Alantas laimėjo "Dirvos" novelės konkurso premiją.	11
Toronto "Volungės" Chicagoje. J. Pr.	12
Jaunimo kongresui artėjant. J. Prunskis.	12
LKB kronikoms leisti sąjunga.	13
Alfreds Dziliūms, Girių užuovėjoje.	
Vertė A. Tenisonas.	14-15
(Pabaiga bus gruodžio nr.)	
E. Gavorskis auto lenktynėse aplink Pietų Ameriką. Vladas Venckus.	15
A. Kairio poezija iš knygos "Karūna". ..	16
"Šiuo keliu eik" — VI tautinė skautų stovykla.	16

ENGLISH SECTION

New Baltic Desk Officer at State Department —	18
Eyewitness Report on Petkus' Mock-Trial —	19
Underground Report on Witness in Petkus Trial. —	19
BOOK REVIEW — Fundamentals. Tool Design Manual by E. K. Jarasunas.	20
Vytautas Smetona Concert Pianist — John Skirius.	20-21
Jack Sharkey — a "Squire" in New Hampshire — V. Sirvydas.	21

INTRODUCTION TO MODERN LITHUANIAN

Tai didelė ir plati lietuvių-anglų kalbos gramatika, paruošta kalbininkų — L. Dambriūno, A. Klimo ir W. Schmalstieg.

Gramatika tinka norintiems išmokti lietuviškai ir angliškai. — 40 pamokų su pratimais. Platus žodynas. Vertimams, pasikalbėjimams ir pasiskaitymams pateikti rinktinių lietuvių rašytojų, poetų ir liaudies kūriniai.

Kaina \$9.00

Knyga gaunama LD knygyne.
4364 Sunset Blvd.
Los Angeles, CA. 90029

Krokuvos kardinolas Karolis Wojtyła, naujai išrinktas popiežius Jonas Paulius II.

1975 m. Seinuose priima vietos lietuvių katalikų sveikinimą ir dovaną — Vilniaus Aušros Vartų Dievo Motinos paveikslą su įrašu "Tavo apgynimo šaukiamės". Foto V. Galecko

"PUSĖ MANO ŠIRDIES LIETUVOJE"

Naujai išrinktasis popiežius Jonas Paulius II-sis (Karolis Wojtyła) yra labai draugiškas lietuviams. Jis yra pasisakęs, kad iš motinos pusės jis yra lietuvių kilmės.

Tuoju po iškilmingos pontifikato inauguracijos privačioje audiencijoje popiežius priėmė du iš Lietuvos atvykusius vyskopus—Kauno ir Vilniaus vysk. Liudą Pavilonį ir Panevėžio vyskupijos apaštalinį administratorių vysk. Romualdą Kriščiūną. Popiežius kalbėjosi su Lietuvos vyskupais apie pusvalandį pasakė, kad jis yra gerai susipažinęs katalikų Bažnyčios padėtimi Lietuvoje ir jaučia meilę lietuviams.

Popiežius abiem Lietuvos vyskupams padovanojo po kieliką, kaip bendros maldos simbolį. Po audiencijos Popiežius Jonas Paulius II-sis nusifotografavo su Lietuvos vyskupais, latvių vyskupu Vaidots, kun. J. Žemaičiu (Rumšiškių par. klebonu) ir šv. Liudviko bažnyčios Maskvoje klebonu kun. Stasiu Mažeika. Apie šias audiencijas popiežius pranešė Vatikano dienraščiui.

Iš Romos informuoja, kad Popiežių Joną Paulių II-jį Vatikane aplankė daugiau negu tūkstantis žurnalistų, iš viso pasaulio kraštų atvykusių į Romą ryšium su naujo Švento Tėvo išrinkimu. Žurnalistų susitikime su Popiežium dalyvavo taip pat Vatikano radijo bendradarbiai, kurių tarpe buvo ir Vatikano radijo lietuviškosios tarnybos nariai. Lietuvių atstovai turėjo progos asmeniškai pasveikinti Popiežių, paprašydami Šventąjį Tėvą maldoje prisiminti Lietuvą, jos Bažnyčią ir visą katalikiškąją lie-

The Lithuanian Catholics from the region of Seinai, of the famous Suvalkai Palatinate now under Polish jurisdiction, appeal to their pastor Cardinal Wojtyła in Cracow in 1975 in the name of the miraculous Madonna of the Gate of Vilnius to intervene for their deliverance.

tuvių tautą. Popiežius į tai atsakydamas, pasakė: Taip, aš meldžiuosi už Lietuvą. Pusė mano širdies yra Lietuvoje. Atsisveikindamas Šventasis Tėvas palaimino Lietuvą ir visus lietuvius.

VLIKAS SVEIKINA POPIEŽIŲ JONĄ PAULIŲ II

VLIKo pirmininkas, dr. Kęstutis Valiūnas, spalio 17 d. pasiuntė sveikinimą naujai išrinktajam Popiežiui Jonui Pauliui II, kuriame jis perdavė Jo Šventenybei VLIKo ir lietuvių laisvajame pasaulyje bei okupuotoje Tėvynėje linkėjimus.

"Lietuvių tauta," rašė dr. Valiūnas, "yra persekiojama ir žiauriai baudžiama už jos gilų ir nepalaužiamą prisirišimą prie Katalikų bažnyčios. Jūsų Šventenybė suprantate, kaip kenčia žmonės svetimoje priespaudoje. Todėl Jūsų išrinkimas į Apaštališkąjį Sostą teikia mūsų persekiojamai tautai vilties. Jūsų Šventenybės maldos ir parama sutvirtins lietuvių tautos dvasią ir atnaujins jų drąsą."

"Neleistina, kad paskira grupė užgožtų visiems žmonėms savo ideologiją, kuri yra priešinga daugumos įsitikinimams.

Kardinolas Karolis Wojtyła, būsimasis Popiežius, Vatikano laikraštyje, 1976.

— Popiežius Jonas Paulius II šventinimo iškilmėse pamokslą pradėjo italų kalba, gi pabaigoje kreipėsi į pasaulio tikinčiuosius lenkų, prancūzų, anglų, vokiečių, ispanų, portugalų ukrainiečių, čekų ir lietuvi kalbomis. Lietuviškai popiežius pasakė: "Mano nuoširdus sveikimas broliams lietuviams. Būkite laimingi ir ištikimi Kristui."

Kultūros Klubo pirm. Antanas Musteikis atidaro sidabrinės sukakties minėjimą. *The ceremonial act of commemorating LKK's 25th anniversary took place in the Hall of Nations of Detroit's International Institute on October 8. Chairman Musteikis enacts the opening.*

Lietuvaitės Kristina ir Regina Butkūnaitės atlieka programą — dainuoja estradines dainas.

Two Lithuanian soloists, sisters Kristina and Regina Butkunaites, contribute to the art program with contemporary songs.

Jurgis Baublys, darbštus ir pareiagingas LKK narys, praveda jubiliejinį minėjimą.

Foto K. Sragausko

Jurgis Baublys conducts the proceedings.

25 METAI DETROITO LIETUVIŲ KULTŪROS KLUBUI

Stefanija Kaunelienė

Detroito Lietuvių Kultūros Klubas, tur būt, yra vienintelė Detroito organizacija, kurioje darniai dirba senųjų, naujųjų ateivių bei čia gimusių lietuvių įvairios kartos, puoselėdamos tautinį meną bei įvairias kultūrinio gyvenimo apraiškas ir atstovaudamos lietuviams kitataučių tarpe. Per dvidešimt penkerius savo veiklos metus klubas išvarė labai gilią vagą kultūrinių darbų dirvonuose. Be Kultūros Klubo Detroito lietuvių kultūrinis gyvenimas būtų daug skurdesnis ir kitataučiai apie mus daug mažiau žinotų. Tačiau tai tinkamai įvertinti galės ateinančių kartų istorikai, kurie studijuos Detroito etninių grupių gyvenimą ir veiklą.

Dar prieš naujųjų ateivių įsikūrimą, Detroito lietuviai, norėdami pabrėžti savo kilmę ir supažindinti kitataučius su savo savita kultūra, veikė Tarptautiniame Institute. Savo veiklą pagyveno, kada, pastačius naujus instituto rūmus, vadovybė pasiūlė tautinėms grupėms Tautybių salė įsiruoti specialius langus - vitrinas, kur reguliariai galėtų išstatyti savo tautodailės dirbinius. Energingosios lietuvių surinko tuo metu nemažą pinigų sumą ir iširėngė savo langą.

Vėliau, įsikūrus Detroito didesniajam senųjų ateivių skaičiui, senosios veiklės nutarė persiorientuoti. Jos išsiuntinėjo visų to meto lietuviškų organizacijų valdyboms kvietimus ir

Detroito Tarptautiniam Institute 1953 m. sausio 11 d. gimė Detroito Kultūros Klubas. Savo istatuose pabrėžė: Kultūros Klubas nariais gali būti visi geros valios lietuviai be politinių ar religinių skirtumų. Klubas tikslas puoselėti lietuvišką kultūrą ir supažindinti kitataučius su jos apraiškomis bei atstovauti lietuviams kitataučių tarpe.

Pirmoji Klubas valdyba: pirmininkė dr. Eugenija Gurskytė, vicepirmininkė Rožė Bilaitienė, išdininkė Kotryna Stokienė — visos trys Amerikoje gimusios lietuvių. Kiti nariai: vicep. Alpas Gilvydis, sekretorius Antanas Melnikas ir narys Bronius Budriūnas — naujieji ateiviai, o narė Marija Sims vidurinėsios kartos ateivė.

Prasidėjo gyva Klubas veikla — šaukiami susirinkimai su paskaitomis, programėlėmis ir pabendravimu bei vaišėmis. Tie susirinkimai buvo Detroito lietuvių mielai lankomi. Buvo ruošiamos menininkų parodos, koncertai, ruošiami lietuvių skyriai Tarptautinėje mugėje, dekoruojamas lietuvių langas.

Tarptautinio Instituto Narių Taryboje lietuviai visą laiką turėjo savo vieną ar du atstovus.

Peržvelgę Klubas dvidešimt penkerių metų veiklą, matysime, kad pirmaisiais veiklos metais (maždaug penkiolika metų) Klubas veiklos arena beveik išimtina buvo Tarptautinis Institutas. Ten buvo šaukiami mėnesiniai (išskyrus vasarą) susirinkimai su paskaitomis, meniniais pasirodymais, vaišėmis, ruošiamos parodos, įvairūs minėjimai, dekoruojamas Lietuvių langas, ruošiami skyriai Tarptauti-

nėse mugėse.

Įsigijus Lietuvių Namus, dalis renginių pradėta ruošti savo pastogėje, o paskutiniaisiais metais Lietuvių Kultūros Centre; Tarptautiniam Institute ruošiami renginiai, į kuriuos ateina ir kitataučiai.

Parodos. Per dvidešimt penkerius LKK veiklos metus buvo suruoštos šios parodos: Antano Melniko, Antano Rūkštelės (2), Pautieniaus, Romo Viesulo, Galdiko ir Jonyno, Broniaus Murino, Vlado Stančikaitės-Abraitienės, Juozo Bagdono, K. Žeromskio, Žibunto Mikšio, kolektyvinė — Pautieniaus, Jonušo ir Smalinskienės bei Baltuonio šaknų skulptūrų. Parodas Tarptautiniam Institute be lietuvių lankė ir kitataučiai. Daugelio lietuvių namai pasipuošė vertingais paveikslais ir skulptūromis.

Koncertai. LKK 1953 m. balandžio 19 d. Detroito meno muziejaus patalpose surengė pianisto Andriaus Kuprevičiaus gerai pasisekusi koncertą ir 1957 m. toje pačioje salėje — jo antrą koncertą.

Paskaitos. Klubas susirinkimus labai praturtindavo įvairiomis temomis paskaitomis. Dail. A. Melniko — Meno epochos ir stiliai; dr. E. Gurskytės — Žmogaus mityba; B. Budriūno — Muzikos kūrėjų ir klausytojų tipai; agr. A. Musteikio — Ar yra galima ūkinė depresija JAV-se?; V. Paužos — Lietuvių kalbos kilmė; dr. J. Kaupo — Psichozė ir sapnų pasaulis; V. Mingėlos — Lietuvių literatūra amžių vingiuose; dr. V. Misiulio — Lietuvių tautos švietimas nepriklausomoje Lietuvoje; K. Kodatienės — Po savą ir svetimu dangumi; dr. V. Majausko — Širdies ligos; kun. dr. T.

Žiūraičio, OP — Kultūros veikimo laukas, Lietuviškos kultūros darnos principai. Plačių jų kultūros vandenų nesusipratimo klausimu; dr. B. Gruzdienės — Apie dantis ir jų higieną; dail. A. Rūkštelės — Tautinis menas tapyboje; arch. E. Arbo — Architektūra ir jos reikšmė gyvenime; inž. dr. S. Juzėno — Civilizacija ir kultūra; dr. J. Pikūno — Asmenybė ir kultūra; Prigimtis, aplinka ir asmenybės ugdymas, Filosofijos vaidmuo moksle, Naujoji moralė ir jos pavojus žmogaus asmenybei; dr. agr. J. Mockaičio — Genetika arba paveldėjimo mokslas ir jo raida; V. Alanto — Lietuvių teatro istorinės raidos fragmentas; J. Šoliūno — Socialinis draudimas; dr. inž. L. Bajorūno — Europos ir Olandijos miestų atstatymas iš II pasaulinio karo griuvėsių (paskaita pailiustruota skaidrėmis); dr. B. Kviečio — Vėžio ligos ir kova su jomis; dr. P. Žemaičio — Vaikų ligos ir jų gydymas; dr. J. Girniaus paskaita-pašnekesys, moderatorius dr. J. Kaupas; dr. O. Vaito — Narkotikai ir jų vartotojai; dr. prof. V. Vaitkevičiaus — Vėžys, paskaita pailiustruota diagramomis, filmu; Lietuvos istorinių, etnografinių ir reljefinio žemėlapių paroda ir paskaitos J. Švobos, Vliko nario K. Veikučio ir agr. J. Baublio, kuris iš riešuto medžio padarė reljefinio Lietuvos žemėlapių modelį; šios rūšies paroda buvo pirmoji Detrote ir sutraukė didelį būrį besidominčių. Be to, J. Baublys skaitė paskaitas apie senosios Lietuvos ginklus ir papuošalus; jis padarė priešistorinių Lietuvos laikų papuošalų, ginklų ir įrankių replikas; tas jo darbas buvo eksponuotas įvairiose parodose.

Minėjimai. Nors nariais neperdaug gausus, Klubas per 25 gyvavimo metus suruošė visą eilę labai svarbių minėjimų su paskaitomis, meninėmis dalimis, parodėlėmis ir pabėdavimo vaišėmis. Minėjimai buvo rengiami neieškant pelno, bet stengiantis duoti progos didesniam dalyvių skaičiui atsilankyti.

1954 m. 50 metų spaudos atgavimo sukakčiai paminėti surengtas Literatūros vakaras, kuriame paskaitas skaitė: dr. J. Kaupas, V. Alantas, B. Gražulis ir Alė Rūta Arbienė. Ta proga surengta Tėvynės Mylėtojų dr. jos leidinių paroda.

1958 m. — Vytauto Alanto, rašytojo, dramaturgo ir publicisto 25 metų veiklos minėjimas; paskaitininkai — Alė Rūta ir Vl. Mingėla.

1959 m. LKK penkerių metų veiklos paminėjimas. Paskaitininkas V. Alantas iškėlė ypatingus JAV-se gimusių klubo narių nuopelnus, reprezentuojant lietuvius. Tai — Rožė Bilaitienė, K. Stokienė, A. Stokus, M. Bukauskienė, Mirga Mikelionienė-Michaels. Meninę dalį atliko: L. Mingėlaitė ir Ismena Miltakytė.

1961 m. paminėti automobilio katastrofoje žuvę: rašytojas A. Škėma, J. Audėnaitė ir I. Jakštys. Dr. J. Kaupas ir dr. V. Kavolis gyvai prisiminė žuvusius. Alkos dramos sambūris, vadovaujamas J. Pusdešrio, suvaidino A. Škėmos dramos "Žvakidė" ištrauką. Dramos mėgėjų sambūris, vadovaujamas Z. Arlauskaitės-Mikšienės, suvaidino kitos Škėmos dramos ištrauką. Studentai santariečiai paskaitė iš jo kūrybos.

1962 m. vasario 11 d. — poeto Maironio šimtojo gimtadienio minėjimas. Paskaita B. Gražulio; meninę dalį atliko: B. Beržanskienė, L. Mingėlaitė, D. Mikaitė ir R. Sukauskas.

1971 m. spalio 17 d. Lietuvių Rašytojo pagerbimas Lietuvių Namuose. Dalyvavo rašytojai: St. Santvaras iš Bostono, Leonardas Andriekus iš New Yorko, Vytautas Volertas iš Filadelfijos, Aurelija Balašaitienė iš Clevelando, Balys Gražulis iš Flinto ir detroitiečiai: Vytautas Alantas, Vitalija ir Kęstutis Kebliai bei Marija Sims. Paskaitininkas St. Santvaras nušvietė rašytojo vaidmenį. Literatūros popietė iš savo kūrybos skaitė: Stasys Santvaras, Marija Sims, Leonardas Andriekus ir Vytautas Alantas. Gauta daug sveikinimų. Sekė bendri pietūs.

1972 m. spalio 15 d. Lietuvių Namuose surengtas Lietuvos universiteto atkūrimo 50-mečio minėjimas. Dalyvavo eilė dekanų, profesorių, aukštųjų LB atstovų ir to universiteto alumnų. Paskaitą apie Lietuvos aukštąsias mokyklas skaitė prof. J. Puzinas. Meninėje dalyje pirmą kartą Detrote klausytojus užbūrė solistė Gina Čapkauskienė iš Montrelio. Toks minėjimas buvo vienintelis laisvame pasauly.

1973 m. spalio 7 d. — Vilniaus, Lietuvos sostinės 650 metų minėjimas, rengtas drauge su kitomis Detrito organizacijomis, bet di-

džiąją darbų dalį atliko nariai. Ta proga išleisti specialūs metaliniai ženkleliai, kurių projektą paruošė ir užsakymą tvarkė LKK narys E. Vasiliauskas. Minėjimas įvyko Detrito Lietuvių Namuose. Paskaitą skaitė dr. K. Jurgėla iš Washingtono. Dalyvavo lenkų kalėjimuose kalėję vilniečiai: P. Čepulis ir Stp. Varanka. Meninę dalį atliko sol. Danutė Petronienė, akomp. R. Sližytė; deklamavo R. Misiūnaitė, Taura Zarankaitė ir A. Pesys.

1974 m. spalio 13 d. drauge su kitomis organizacijomis paminėta spaudos sukaktis Lietuvių Namuose. Apie spaudą paskaitą skaitė prof. A. Augustinavičienė. Žodį tarė LB pirm. Juozas Gaila. Jis LKK pirmininkui įteikė trijų prezidentų medalių. Spaudos draudimo metų parodą tvarkė A. Vaitiekaitis. Minėjimo programą redagavo S. Kaunelienė. Meninę dalį atliko S. Sližio Moterų ansamblis. Paskelbtas lietuviškos spaudos mėnuo ir paremta lietuviškoji spauda.

1975 m. gegužės mėn. — Vyskupo M. Valančiaus 100 metų nuo jo mirties sukakties minėjimas Kultūros centre. Jo raštų parodėlę tvarkė A. Vaitiekaitis; paskaitą apie Valančių skaitė prof. kun. St. Yla. Meninę progra-

Viršuje —

Vindsoro šokėjų grupė "Neris", kurios vadovė yra E. Stanevičiūtė-Holmes, pašoko minėjimo programoje šešis tautinius šokius.

Žemai —

Detrito mergaičių vokalinis ansamblis, kuriam vadovauja muz. S. Sližys, padainavo keturias dainas. Akomponavo akordeonistas V. Petrauskas.

Foto K. Sragausko

ABOVE: Also performing at the ceremonies were a group of dancers of the "Neris" ensemble of Windsor, Canada. BE-

LOW: Songs were also presented by Detroit's local ensemble of Lithuanian girl singers.

mą atliko Moterų vokalinis ansamblis, vadovaujamas muz. S. Sližio; Valančiaus raštų ištraukas skaitė B. Karolis.

1976 m. gruodžio 5 d. Kultūros Centro salėje muzikologijos archyvo įkūrėjo ir jo ugdytojo muziko Juozo Žilevičiaus pagerbimas-minėjimas. Apie Žilevičių ir jo darbus paskaitą skaitė jo buvęs mokinys muz. Alf. Mikulskis; meninę dalį atliko S. Sližio Moterų ansamblis. Ta proga LKK muzikologijos archyvo reikalams paskyrė \$100.

Gauta labai daug sveikinimų.

Literatūrinės popietės. Per 25 metus jų buvo surengtos kelios. 1963 m. kovo 31 d. Tarptautiniam Institute surengta popietė J. Gliaudos "Ikaro sonatai" aptarti. Apie veiklą kalbėjo dr. K. Keblys ir Aldona Rastenytė-Page.

1964 m. lapkričio 23 d. Tarptautiniam Institute Kristijono Donelaičio 250 metų gimimo sukakties minėjimas. Paskaitininkė A. Augustinavičienė iš Clevelando pabrėžė K. Donelaičio gyvenimo tragizmą — savajai epochai jis netiko, nes tai buvo intelektualinis milžinas, kuris savo aplinkoj neturėjo su kuo bendrauti. "Metų" ištraukas skaitė Z. Mikšienės dramos būrelio nariai: R. Lišiauskaitė, A. Pesys ir V. Žebertavičius. Smuiku pagrojo Leonora Michaels.

1974 m. balandžio 28 d. popietė su rašytoja Birute Pūkelevičiute iš Chicagos. Jos premijuoto veikalo ištrauką suvaidino kartu atvykę aktoriai: Zita Visockienė ir Vytautas Juodka. Pūkelevičiutės deklamacijas kanklėmis palydėjo K. Veselkaitė. Tai buvo dalyviais gausiausia literatūrinė popietė. Vaišių metu daugelis apgailestavo, kad reta tokių švenčių.

1977 m. lapkričio 6 d. Kultūros Centre popietė su rašytoju humoristu Antanu Gustaičiu ir LTF vicepirm. J. Giedraičiu. A. Gustaitį apibūdino rašytojas B. Gražulis. Gustaitis savo humoristika iki ašarų prajuokino klausytojus.

Išvykos. LKK nariai suruošė keletą išvykų į Cranbrook ir Meno muziejus ir į lietuvišką Kodačių "Nidą".

Filmai. Klubo narys A. Stokus keletą kartų rodė savo susuktus filmus iš savo kelionių po plačiąją Ameriką ir iš Detroito gyvenimo. L. Kutkus rodė filmą iš Havajų ekskursijos.

Inž. L. Bajorūnas keletą kartų rodė skaid-

LB Detroito apyl. pirm. A. Rugienius apdovanoja LKK pirmininką A. Musteikį ir vicepirm. S. Kauneliene už pasidarbavimą Lietuvių Kultūros Klubui.

— Photo by K. Sragauskas

res iš kelionių po Europos įvairius kraštus.

1971 m. spalio 17 d. A. Kezys iš Chicagos rodė filmą "Dvylika". Tuo pat metu vyko jo foto paroda. Lietuvių Foto archyvui LKK paskyrė \$100. Taip pat padaryta užuomazga Detroito foto mėgėjų būreliui įsisteigti.

Vasario 16-sios gimnazijai paremti vakarai. Vadovaujant LKK narei L. Puskepalaitienei, valdybai ir nariams nuoširdžiai talkininkaujant, buvo suruošta 13 vakarų su meninėmis programomis, laimėjimų paskirstymais ir vaišėmis vienintelei laisvajame pasaulyje lietuvių Vasario 16 gimnazijai paremti. Tų vakarų meninę dalį labai dažnai paruošdavo LKK garbės narė aktorė Z. Arlauskaitė-Mikšienė su savo dramos sambūriu. Vakarai gimnazijai paremti sutelkė apie \$700.

Reprezentacija tarp amerikiečių. Vienas iš pagrindinių LKK uždavinių yra reprezentuoti lietuvius kitataučių tarpe, supažindinant juos su įvairiomis lietuvių kultūrinėmis ap-

raiškomis. To LKK siekia įvairiais būdais: dailininkų parodos, Lietuvių Dienos, pietūs, mugės, festivaliai, koncertai ir tautodailės parodos atkreipia kitataučių dėmesį, juos užintriguoja, verčia arčiau mus pažinti.

1956 m. kovo 1 d. Tarptautiniam Institute lietuviški pietūs. Vadovavo K. Stokienė, talkininkavo visa eilė ponių. Lietuviški valgiai kitataučiams labai patiko.

1970 m. balandžio 12 d. Lietuvių Diena Tarptautiniam Institute. Vadovavo S. Kauneliene. Gera išgarsinta Lietuvių Diena sutraukė rekordinį skaičių, perpildyta didžioji salė. Daugeliui teko stovėti. Talkino visi klubo nariai, šauliai ir jaunimas. Šoko Šilainė, buvo rodomos skaidrės apie Lietuvą, suruošta gintaro parodėlė, skambėjo lietuviškos dainos. Velykinių kepsnių stalas viliojo akį ir patenkino patį lepiusią skonį. Apie Lietuvių Dieną ilgai kalbėjo kitataučiai, o Instituto vadovybė vadovei Instituto narių tarybos susirinkime išreiškė ypatingą padėką.

1972 m. balandžio 3 d. pirm. Musteikis, atstovė Instituto narių taryboje S. Kauneliene, sekr. V. Tamošiūnas, jaunimo atstovės A. Andriušaitienė ir B. Andriušaitytė aplankė didžiausio Detroito dienraščio Detroit News kolumnistą prel. H. Maino, supažindino jį su Lietuvos padėtimi, vykdoma tėvynės sovietų genocidine politika, tikinčiųjų persekiojimais ir t. t. Jį apdovanojo knyga "Lithuania 700 years", "War Against God in Lithuania" ir "Violation of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania". Prelatas, su didžiausiu dėmesiu išklausęs, teiravosi, kodėl iki to laiko amerikietiškoj spaudoj niekas apie tai nerašė. Gegužės 7 d. milijoninio tiražo sekmadieninėj The Detroit News laidoj tilpo puikus prel. H. A. Maino straipsnis "Will Nixon urge freedom for Captive Nations. Will Nixons visit to Moscow forge permanent chains on the Lithuanians and other enslaved people?" Tas straipsnis sukėlė labai gyvą skaitytojų atgarsį. Š. m. balandžio 30 antras prel. Maino straipsnis: "Lithuanian rights: the

Jubiliejiname minėjime buvo pagerbti visi buvę pirmininkai: iš kairės: Dr. Eugenija Gurskytė-Paužienė, Rožė Bilaitienė, Alpas Gilvydis ir Antanas Musteikis. Tautinės juostos

roželes prisega Rūta ir Vytė Šnapštytės.

— All the former presidents of Detroit Cultural Club were honored at its 25 year Anniversary.

rorgotten crusade" — mums labai svarbus, nes nekalti lietuviai tėvynėj dar vis tebepersekiojami už tikėjimą, teisiami, kalinami ir kankinami. Deja, tas mūsų bičiulis jau iškeliavo į amžinybę ir apie mus daugiau neberašys. Reiks ieškoti naujų užtarėjų.

XX užsklandai koncertas. Minint LKK dvidešimtmetį didžiulėj šv. Morkaus šventovėj, kur klebonauja lietuvis kun. V. Stanevičius, suruoštas didingas religinis koncertas ir susikaupimo valanda. Giedojo jungtinis šv. Petro parapijos ir Jaunimo choras, diriguojamas muz. S. Sližio. Solo giedojo Pranas Zaranka. Surinkta apie \$300 religinei šalpai.

Lietuvių kultūrinių lobių paroda. Detroite Centrinėj bibliotekoj paroda buvo gerai išgarsinta amerikiečių spaudoj, nes prieš atidarymą Detroit News tilpo dviejų jaunų lietuvių: Reginos Juškaitės ir Ritos Neverauskaitės nuotrauka su Rimšos "Vargo mokykla". Apie mergaičių tautinius rūbus, jas pačias ir apie parodą buvo įdomiai parašyta. Į atidarymą atsilankė daug lietuvių ir kitataučių, šoko Šilainė, vadovaujama G. Gobienės, buvo puikios vaišės. Paroda truko 7 savaites. Aplankė tūkstančiai kitataučių. Susidomėjimas buvo labai didelis. Bibliotekos vadovybė ir tarnautojai tapo nuoširdžiais lietuvių bičiuliais.

Mugės. Labai puiki proga pasireklamuoti kitataučių tarpe, paskleisti propagandinės medžiagos apie Lietuvą yra kasmetinės tautybių mugės Tarptautiniam Institute. Per 25 metus LKK su savo puošniu skyriumi pasirodė 22 kartus. Apie lietuvių skyrių tiek iš vadovybės, tiek iš lankytojų susilaukta gausybės komplimentų. Tai esąs gražiausias, puošniausias skyrius, teikias mugei ypatingą, savitą atspalvį. Kitos tautybės stengiasi kai ką iš mūsų kopijuoti, bet nepavyksta. Kasmet mugę aplanko 15.000 — 20.000 lankytojų. Dauguma ne tik aplanko, bet ir įsigyja knygų apie Lietuvą, plokštelių, įvairių dirbinių, rankdarbių ar bent pasiima propagandinių lapelių. Mugių pasisekimas pareina nuo rengėjų, ypač skyrių vadovų. Lietuvių skyriui vadovavo: R. Bilaitienė, S. Hotrienė, Marija Sims ir S. Kaunelienė.

Demonstravimai. Didelį propagandinį darbą taip pat atlieka margučių marginimo,

šiaudinukų varstymo ir klijavimo bei audimo demonstravimai. Čia klubui gražiai talkino s. J. Pečiūrienė, s. A. Vaitiekaitis su skautais D. Jankienė su talkininkais, A. Butkūnienė, G. Urbonienė, R. Urbonaitė ir K. Virškvienė iš Flint. D. Jankienė su talkininkėmis pravedė šiaudinukų kursus.

Kursai Istorijos muziejų. A. Jonynienė, talkinant S. Kaunelienei ir V. Tamošiūnui, 1977 m. rudenį Detroito Istorijos muziejuje pravedė šiaudinukų kursus. Kursai muziejaus vadovybės buvo pripažinti geriausiai suorganizuotais ir sėkmingiausiais, todėl pakartoti 1978 m. spalio 16 d. 1977 m. pavasarį A. Jonynienė pravedė margučių skutinėjimo kursus.

Festivaliai. Jau devyneri metai LKK su savo Kultūriniu ir Politiniu nameliais dalyvauja Detroito paupy ar miesto centre ruošiamuose festivaliuose. Po atviru dangum festivaliai sutraukia šimtais tūkstančių lankytojų. Įėjimas laisvas, geras maistas, įvairūs meniniai pasirodymai, spalvingi tautiniai drabužiai — patinka lankytojams. Ir čia lietuviai su savo charakteringais nameliais, su gražiais gintaro papuošalais, turtingomis A. Jonynienės vazomis, šiaudelių paveikslais ir kitais dirbiniais skirias. Apie lietuvių rašė amerikiečių spauda, namelius rodė televizija, o 1977 m. su Kultūrinio namelio vadove S. Kauneliene ir A. Jonyniene pravedė pokalbį per 2-trą TV stotį. Per tą laiką kiek propagandinės medžiagos išplatinta, kiek Politiniam namely temų išgildenta, kaip vaizdžiai pavaizduotos Gulago vergų stovyklos, tikinčiųjų lietuvių persekiojimai, jaunojo Romo Kalantos auka. Čia daugiausia sielos įdeda LKK narys A. Vaitiekaitis.

Lietuvių langas. Ekspонатus languose reikdavo keisti anksčiau tris kartus metuose. Visoms tautybėms būdavo viena tema, pvz., liaudies pasaka, mineralai, religiniai simboliai ir t. t. Aišku, kiekviena tautybė nori, kad jų langas būtų gražiausias. Labai dažnai lankytojai prižindavo, kad lietuvių langas ir vėl gražiausias. Šiuo metu langai keičiami rečiau, arba visus langus pasiima viena tautybė ir išryškina savo kūrybą. Per eilę metų langu rūpinosi JAV-se gimusi lietuvaite R. Bilaitienė, jai talkino jos sūnus meno profesorius Ričar-

1972 m. žymųjį Detroit News kolumnistą prel. Hubert Maino aplankė ir interview turėjo KKL atstovai. Prel. H. Maino po to vizito parašė į milijoninio tiražo Detroit News sekmadieninę laidą porą puikių straipsnių apie Lietuvoj vykdomą genocidą. Sėdi iš kairės — Aldona Mikailaitė, prel. Hubert Maino (šių vasarą mirė) ir Birutė Andriušaitytė; stovi: LKK sekr. V. Tamošiūnas, vicepirm. S. Kaunelienė ir pirm. A. Musteikis. Nuotr. foto koresp. K. Sragausko

Delegates of Detroit's Lithuanian Cultural Club are interviewed by the noted columnist of Detroit's News, Rev. Hubert Maino. The paper has a circulation of a million copies and its Sunday issue gave good coverage of Lithuania's tragic problems.

das ir agr. Jurgis Baublys, kuris trūkstant kokio ekspionato, pats padarydavo. Šiuo metu langu rūpinasi S. Kaunelienė ir V. Tamošiūnas bei Jurgis Baublys.

1975 m. vasario 15 d. per Wayne universiteto radijo stotį WDET R. Bilaičio pastangomis ir S. Kaunelienės rūpesčiu transliuotos operos Jūratė ir Kastytis ištraukos.

Pasirodymai televizijoje. 1976 m. gruodžio 26 d. stud. R. Kaunelytė per 56 stotį demonstravo lietuviškus kūčių patiekalus, šiaudinukus ir atsakinėjo į klausimus apie lietuvių švenčių papročius.

1977 m. gegužės 22 d. per TV 7 stotį apie Lietuvos padėtį kalbėjo dr. Kęstutis Keblys ir L. Gražulienė.

1977 m. rugpiūčio 30 d. programoj "It's Your Turn" apie žmoniškųjų teisių pažeidimus okupuotoj Lietuvoj kalbėjo klubo vicep. S. Kaunelienė, D. Jurgutienė ir adv. R. Sakis. Stoties nuomone, programa turėjo didelį pasisekimą.

1978 m. sausio 1 d. klubo vicep. S. Kaunelienė, talkinama Jonynienės, sol. D. Petronienės ir kanklininkių A. Petersonaitės, A. Šepetytės ir R. Veselkaitės "Family Living" programoj pusę valandos pasakojo apie lietuvių kalėdinius papročius, patiekalus, šiaudinukus ir apie lietuvių būdą.

1971 m. spalio 17 d. Lietuvių Namuose Detroite LKK suruoštame lietuvių rašytojo pagerbime sėdi: iš kairės — Stasys Santvaras, Vytautas Alantas, Leonardas Andriekus ir LKK pirm. Antanas Musteikis.

Detroit's LKK honors writers, left to right, Stasys Santvaras, Vytautas Alantas and Leonardas Andriekus. Club's board chairman, Antanas Musteikis, is at right.

Kalėdinės eglutės Istorijos muziejų. Kas antri metai Istorijos muziejus kviečiasi tautybės papuošti kalėdines eglutes. Eilę metų eglutes puošti talkino Gabijos tunto skautės. Jos puošdavo iš geriamų šiaudelių padarytais ornamentais. Dabar klubas puošia pats tikrų šiaudelių papuošalais. Lietuviškos eglutės pripažįstamos gražiausiomis arba bent gražiausiomis, palyginus su kurios nors kitos tautybės gelutėmis.

Lietuviškos knygos į užjūrį. Jei JAV-bių rašytojai skundžiasi, kad lietuviškos knygos nesusilaukia skaitytojų, tai užjūriuose lietuviška knyga yra labai laukiama viešnia. 1978 m. LKK paskelbė vajú, surinko daugiau kaip 300 lietuviškų knygų ir persiuntė į Pietų Ameriką ir Vokietiją.

Lietuvių atstovai Tarptautiniame Institute. Institute veikia narių taryba. Į tarybą nariai renkami. Tarybos uždavinys palaikyti ryšius su tutinėmis grupėmis per tų grupių atstovus. Taryba vykdo įvairius Instituto užplanuotus darbus. Atstovas yra savotiškas ambasadorius, kuris informuoja apie savo tautybės iv. užmojus, dalyvauja mėnesiniuose tarybos susirinkimuose ir yra įvairių komisijų, kaip pvz., nominacijų, įstatų, planavimo ir t. t. narys. Ypač mums, kurie esame negausūs, labai svarbu, kad apie mus žinotų, mūsų darbus remtų. Atstovavimas Institute reikalingas. Lietuvių atstovai buvo: R. Bilaitienė, M. Michaels, K. Stokus ir S. Kaunelienė. Šiuo metu V. Norvilaitė ir S. Kaunelienė. Kitataučiai laiko garbe būti Instituto tarybos nariu, tačiau daugelis vengia atlikti įsipareigojimus Institutui. Apie lietuvių atstoves Instituto vadovybė yra geriausios nuomonės — tai atstovės, kurios paprašytos informacijų, talkos ar

1978 m. vasarą LKK valdyba aptaria klubo sidabrinės sukakties reikalus. Iš kairės — išd. Juozas Augaitis, narys Algirdas Vaitiekaitis, vicep. Lidiya Mingėlienė, pirm. Antanas Musteikis, rev. kom. narys Kazimieras Sragauskas ir sekretorius Vincas Tamošiūnas. (Nėra vicepirm. Rožės Bilaitienės, Bronės Vasiliauskienės, Viktorijos Norvilaitės, Jono ir Joanos Švobų, Jurgio Baublio ir Alpo Gilvydžio.

The present LKK board members as they were preparing this past summer for the present silver anniversary celebrations.

Nuotr. fotokorespondento J. Gaižučio

kitokios pagalbos, visad padaro viską, kas nuo jų priklauso.

LKK talka ir parama lietuviškoms organizacijoms. Iš savo kuklių išteklių LKK, iš mugių, festivalių pelno, narių mokesčių ir rėmėjų įnašų, visad paremia aukomis ir talka kitų lietuviškų organizacijų užmojus. Stambiausias įnašas į Lietuvių Kambarį Wayne State universitete — \$842.

LKK pirmininkai. Kaip ir kiekvienoj organizacijoje, taip ir LKK pirmininkas yra smegenys, kurie planuoja, nustato veiklos gaires ir vairuoja visą veiklą. Nuo pirmininko sugebėjimų pareina veiklos apimtis ir efektyvumas. LKK visad turėjo veiklius pirmininkus. Vieni neišbuvo pilnų metų, dėl pasikeitusių sąlygų turėjo iš pareigų pasitraukti, kiti išbuvo ilgus metus. Pirmoji pirmininkė — veikli JAV gimusi lietuvaitė daktarė Eugenija Gurskytė sėkmingai vadovavo vienerius metus. Sekė Kotryna Stokienė, Rožė Bilaitienė ir Stasė Hotrienė, kuri, šeimoj sąlygoms pasikeitus, neišbuvusi metų turėjo iš pareigų atsisakyti. Ilgiausiai pirmininkavęs agr. Alpas Gilvydis, tebėra aktyvus ir pirmininkauja revizijos komisijai. Dabartinis ir tikrai neeilinis pirmininkas yra agronomas Antanas Musteikis. Didelio takto, švelnaus būdo, jis turi labai daug idėjų, kurias, negailėdamas darbo ir pastangų, įgyvendina. Jis pats rašo į amerikietišką spaudą, ragina kitus, ieško naujų draugų. Jo pastangų dėka kitataučiai pamatė M. K. Čiurlionio kūrybą per televiziją ir pamatė graikščiąją Clevelando Grandinėle.

LKK rėmėjai. Per 25 metus LKK įsigijo daug nuoširdžių draugų ir rėmėjų. Pats nuoširdžiausias rėmėjas, tai klubo narys, senosios kartos atstovas Juozas Tamošiūnas. Jo pini-

1963 m. LKK valdyba: sėdi iš kairės: vicep. Rožė Bilaitienė, pirm. Alpas Gilvydis, išd. Kotryna Stokienė, stovi narė Marija Bukauskienė, korespondentas sekretorius Vladas Mingėla ir narė Stella Hotra.

Detroit's LKK (Lithuanian Cultural Club) executive board members of 1963. Second from right is the late Vladas Mingela.

Foto K. Sragausko

ginė visad atvira klubo stambesniems darbams paremti. Mažesnėmis aukomis remia J. Murinas, Bronė ir Stasys Tatarūnai, dr. Birutė ir Bronius Girnai ir kt. Audiniai, drožiniai, gintaro dirbiniai klubą apdovanojo J. Šimkus, V. Osteikienė, A. Dudienė, K. Kirvelaitienė. Ačiū jiems!

Talkininkai. Visi darbai reikalauja talkos, nuoširdžių talkininkų, kurie savo darbu palengvintų atlikti didesnius darbus. Tokių talkininkų klubui netrūko. Režisore Zuzana Arlauskaitė-Mikšienė su savo dramos sambūriu pajvairindavo klubo ruošiamus vakarus. Smuikininkė L. Michaels, M. Gilvydytė, pianistė B. Ūsaitė, L. Mingėlaitė, V. Veselka, B. Tatariūnas pastatė Kultūrinį namelį, J. Jasiūnas, Lietuviškos radijo valandėlės, V. Staškus padarė ir LKK padovanojo lietuviškų margučių nuotraukas ir skaidres ir padovanojo klubui, žurnalistai, ponios, kurios kepdavo ir gamindavo lietuviškus skanėstus, skautai, jaunimas — be jų talkos būtų buvę neįmanoma tiek daug padaryti.

Klubo garbės nariai. Šie klubo nariai buvo pakelti į garbės narius: aktorė Z. Arlauskaitė-Mikšienė, žurn. Vladas Mingėla, R. Bilaitienė, K. Stokienė, A. Gilvydis, Marija Bukauskienė.

Mirę nariai. Eilė narių jau iškeliavo į amžinybę. Švęsdami 25 metų sukaktį, juos visus su pagarba prisimename: M. Bukauskienė, dr. J. Kaupas, Margarita ir Petras Kučinskai, K. Stokienė, Z. Mikšienė, K. Jakimavičius, Vl. Mingėla.

Ne vienam gal kyla klausimas: dabar, kai tiek daug įvairių lietuviškų organizacijų, ar bereikalingas Lietuvių Kultūros Klubas? Tie,

kurie sekė LKK veiklą, jo reikalingumu neabejoja. Jo uždaviniai kitokie. Per 25 metus kitataučiai įprato klubo atstovus laikyti lietuvių reprezentantais ir ryšininkais. Sekdami klubo veiklą, jie ją gražiai įvertino, pažino lietuvius kaip kultūringus, savo kilmę ir dvasinius lobius branginančius, sąžiningus asmenis. Negausus nariais klubas atliko darbus, kurių nepajėgė atlikti net didžiosios organizacijos. Švęsdamas sidabrinę sukaktį, klubas tikisi, kad pasitraukiančių eiles užims mūsų jaunimas, kuris tęs organizatorių pradėtą kilnų ambasadoriavimo kitataučių tarpe darbą.

DETROITO LIET. KULTŪROS KLUBUI

minint 25 metų veiklos sukaktį buvo gauti sveikinimai iš: prof. muziko J. Žilevičiaus, Chicagoje, LDK Birutės dr-jos Detroito sk. pirm. R. Daugvydienės, Detroito Mergaičių choro tėvų komiteto pirm. Danguolės Jurgutienės, Detroito Balfo sk. pir. Rožės Ražauskienės ir sekr. Vlodo Staškaus, Detroito Lietuvių organizacijų centro pirm. Raymondo S. Sakio, rašyt. Alės Rūtos ir arch. Edmundo Arbo Kalifornijoje.

PADĖKA

Minint Kultūros Klubo 25 metų veiklos sukaktį, tebūna leista man išreikšti gilią padėką Kultūros Klubo valdybos svarbiausiems veikėjams: Stefanijai Kaunelienei, Rožei Bilaitienei, Lidijai Mingėlienei, Bronei Vasiliauskienei, Vincu Tamošiūnui, Algirdui Vaitiekaičiui, Juozui Augaičiui. Šioji grupė sudarė veiklos bazę. Taip pat ačiū buvusioms klubo valdyboms, kurios savo veikla išlaikė klubą aukštoje kultūrinėje pozicijoje.

A. Musteikis,

Kultūros Klubo valdybos pirmininkas

PIRMININKO ANTANO MUSTEIKIO ŽODIS MINĖJIME

Man yra malonu Kultūros Klubu vardu pasveikinti organizacijų atstovus, kultūrinių vertybių kūrėjus — rašytojus, muzikus, dailiojo meno, tautinio švietimo atstovus, fizinės ir dvasinės sveikatos puoselėtojus — gydytojus, dvasiškius ir visus klubo veiklos talkininkus bei rėmėjus. Taip pat sveikinu mūsų šaunųjį jaunimą, kuris savo veikla atstovauja tautinei lietuvių misijai.

Prieš 25 metus senosios kartos lietuvių-lietuvių susibūrę į būrelį, magiškų žodžių — Lietuva ir lietuvis — vedini pradėjo dirbti Lietuvos ir lietuvių vardui išgarsinti ir išskirti iš kitų tautybių tarpo.

1953 m. sausio 11 d. Tarptautiniam Institute buvo sušauktas steigiamasis susirinkimas, kuris priėmė iniciatorių paruoštus įstatus ir tuo būdu gimė **Detroito Lietuvių Kultūros Klubas.**

Šiandien susirinkome čia ne fizinio alkio ar fizinio troškulio masinami. Susirinkome pasveikinti jaunuolį, sulaukusį 25 metų amžiaus ir išgirsti, ką tas jaunuolis, atseit Kultūros Klubas, yra nuveikęs. Kiekvienas galės kritiškiau švelgti į jo pasirinktą darbo kelią ir naudotą būdą bei priemones.

Dėkoju visiems už malonų dėmesį ir skelbiu sidabrinio jubiliejaus minėjimo atidarymą.

NAUJIENA MUZIKAMS IR DAINŲ MĖGĖJAMS!

Naujos gaidos, naujos dainos!

Muzikė Giedra Gudauskienė paruošė ir išleido šias dainų gaidas:

I. *Metų laikai*, populiarių dainų ciklas:

1. Vasara—valsas
2. Ruduo—tango
3. Žiema—baladė
4. Pavasaris—cha, cha!

Žodžiai poeto Prano Lemberto.

Kūrinys išleistas poeto 10 m. mirties sukakties proga.

II. *Viešpaties pasaulis* (The World of God). Žodžiai poeto Bernardo Brazdžionio.

III. *Norėčiau skristi*, naujos dainos mažiems ir jauniems. Rinkinyje yra sudėta 18 dainų, skirtų įvairių švenčių progoms.

IV. 4 dainos, su piano akompanimentu.

Gaidos gaunamos pas muzikę Giedrą Gudauskienę,

1030 S. Gretna Green Way,
Los Angeles, CA 90049 arba
"Lietuvių Dienų" knygyne.

Giedra Gudauskas, **Variations for Piano on Lithuanian Folk Theme.** Highland Music Company. Kaina \$3.00

1978 m. lapkričio mėn. 2—5 d. d. Tautybių Institute, Detroit, įvyko Tautybių mugė. Lietuvių paviljonas buvo išpūdingiausias.

Nuotraukoje Detroito Lietuvių Kultūros Klubo mugės budėtojai, sėdi: V. Bilaitytė-Schulte, klubo garbės narė R. Bilaitienė, stovi: klubo sekr. V. Tamošiūnas, narė A. Jonnienė ir išd. J. Augaitis.

The Fair of Nationalities that took place at Detroit's Institute of Nationalities during November 2 through 5, gave an opportunity for the local Lithuanian Cultural Club to successfully exhibit national artistic objects. On duty at the Lithuanian pavilion are board and honorary members of LKK. —Photo by K. Sragauskas

Solistė Danutė Stankaitytė ir jai akomponavęs muzikas Alvydas Vasaitis.

Nuotr. V. A. Račkausko

Soloist Danute Stankaityte and Alvydas Vasaitis at the piano. The recital took place in Chicago's Lithuanian Youth Centre on October 22nd.

SOLISTĖS D. STANKAITYTĖS REČITALIS

Ruošiamasi išleisti Danos Stankaitytės dainų plokštelę. Tam buvo paskirtas pilnas jos Paprastai yra nuomonė, kad vietinė solistė rečitalio spalio 22 Chicagoje, Jaunimo Centre negali savame mieste sutraukti gausaus žmonių skaičiaus. Tai iš kitur atvykstančių privilegija. Tačiau šis rečitalis parodė, kad ši taisyklė netiksli. Sol. Dana Stankaitytė yra pelniusi tokį susidomėjimą, kad publikos gausumu pralenkė visas viltis — teko kėdes pristatyti erdvioje didžiojoje salėje, kad būtų įmanoma svečius sutalpinti.

Publika neapsiriko. Solistė tebėra pačiame savo balso pajėgume ir buvo labai gerai pasirodusi. Ruošėsi maždaug pusmetį. Nors ji daugiau pamėgusi operos partijas, bet šio rečitalio programą sudarė daugiau iš koncertinių dainų — klasikinių, romantinių, įjungiant ir modernistus bei liaudies dainas, parenkant kūrinis iš skirtingų periodų, įvairių stilių.

Scenoje ji laikosi laisvai ir drąsiai. Juk yra gerai apsipratusi: aplankė beveik visas JAV lietuvių kolonijas, o taip pat ir Australijos, Kanados lietuvių. Pradėjo koncertą neužmirštamųjų F. Schuberto, Liszto, Wagnerio kūriniais, centruodamasi į didžiųjų vokiečių kūrybą. Kartu čia buvo iškelti ir tarptautinio garso poetų kūriniai: Goethės Der Erlkoenig, Schaefer'io Klagelied, Schillerio Fisherknabe, Alpenjaeger, Heinės Lorelei. Daugelį tai nukėlė į gimnazijos laikus, kada kai kurie iš tų eilėraščių buvo atmintinai išmokti.

Sol. Stankaitytės dainavime buvo jaučia-

mas didelis lengvumas, balso turtingumas, rūpestinga balso kultūra, įsijautimas — juk ji yra ir pirmaujanti mūsų operų aktorė. Jau ir pirmoje koncerto dalyje ji sklandžiai pasirodė su Sentos balade iš Skrajojančio olando.

Sol. Stankaitytei brangi ir lietuvių kompozitorių kūryba. Jau į pirmąją programos dalį ji įtraukė komp. V. Jakubėno atkurtas liaudies dainas: Sutemo naktis, Piemenų raliavimas, Oi, mergyte, Aš jaunas eisiu. Šiomis melodijomis perkėlė klausytojus į Lietuvos kaimą. Jos skardus balsas tarpais skambėjo kaip piemenėlio birbynės raliavimas. Ji mokėjo būti pajėgi aukštuose tonuose ir taupiai pasukdama į pianissimo. Tarp atskirų dainų grupių tebuvo labai trumpos pertraukėlės, kas rodė, kad solistei visai negresė pavargimo pavojus.

Lietuviško repertuaro pagrindą sudarė J. Švedo Peisažas (Krumino), Baladė, Puota (abi Ostrausko) ir B. Kutavičiaus Avinuko pėdos — vokalinis ciklas iš trumpų kūrinių: Lietuva, Avinuko pėdos, Gotika, Aria broliai, Pajūrio giesmė. Čia jau buvo moderniosios kūrybos melodijos. Jos įdomios savo naujumu, neįprastumu, ypač, kai jos taip raiškiai solistės buvo atliktos. Pabaigai arija iš Gjordono operos "Andrea Chenier".

Programai pasibaigus buvo tokie karšti publikos plojimai ir suplaukė tiesiog stirtos gėlių, kad solistė dar davė bisui arijas iš savo pamėgtų operų "Cavaleria Rusticana", "Giocondo" ir "Likimo Galia".

Publika sol. Stankaitytės dainavimą palydėjo entuziastiškais pasitenkinimo šauksmais. Žmonės skirstėsi su įsitikinimu — solistė Dana Stankaitytė tebeprasilekia Chicagos lietuvių primadona. Pajėgus jos akompaniatorius buvo Alvydas Vasaitis.

Šių laimėjimų susilaukti padėjo rečitalio rengimo komitetas: pirm. I. Pemkienė, nariai: V. Aleknienė, A. Baronas, O. Baužienė, K. Bradūnas, K. Dočkus, dr. D. Giedraitis, A. Juodvalkis, St. Kelečienė, I. Kerelienė, St. Kisielienė, V. Lapienė, dr. A. Lipskienė, Pr. Masilionienė, M. Marcinkienė, P. Petrutis, A. Smilga, V. Stropus, I. Stončienė, A. Sutkuvienė, L. Šimaitis. Ponių organizaciniai sugebėjimai buvo tiek stiprūs, kad po koncerto įstengė nemokamai pavaišinti keletos šimtų svečius. (J. Pr.)

Solistę Daną Stankaitytę, jos rečitalyje spalio 22 d., Jaunimo Centre, pirmoji su gėlių puokšte sveikina iš Kalifornijos atskridusi Vincė Jonuškaitė, buvusi Lietuvos Valstybinės Operos primadona.

Nuotr. V. A. Račkausko

Primadonna Vince Jonuskaite of the pre-war Lithuanian State Opera flew in from California to congratulate Dana Stankaityte at her recital.

Now Available from Lithuanian Days

FOR THOSE STILL AT SEA:

The Defection of a Lithuanian Sailor

Simas Kudirka's own story of his four-year journey to freedom.

By Simas Kudirka and Larry Eichel
The Dial Press/\$7.95

Apie Jose Vasconcelos kovas 1929 metais

Jono Skiriaus doktorato disertacija "Jose Vasconcelos y la Cruzada de 1929" buvo išleista Mexico City žinomos leidyklos Siglo Veinsuno Editores. Iliustruota knyga turi 233 psl. Kas moka ispaniškai skaityti, ją galite užsisakyti iš LD žurnalo administracijos. Kaina \$5.00.

Dabar J. Skirius, Ph. D. ruošia naują knygą ispanų kalba. Jis yra UCLA universiteto profesorius, dėsto ispanų literatūrą ir klutūrines problemas.

Kovo 12 d. "Laisvės Žiburio" radijas, New Yorke, surengė labai sėkmingą "Čiurlionio" ansamblio koncertą. Jame garbės svečiais dalyvavo Simas Kudirka ir jį filme vaidinęs aktorius Alan Arkin. Publika jiems sukėlė ovacijas, o Arkinas gavo gražią dovaną. Nuotraukoje "L. Žiburio" vadovai su gar-

bės svečiais čiurlioniečių būryje: R. Kezys, Simas Kudirka, Genė Kudirkienė, Barbara Arkin, Alen Arkin ir Daiva Kezienė.

Foto G. Peniko
"Lights of Freedom" radio of Bayside, N.Y. promoted a concert with the Čiur-

lionis ensemble of Cleveland as performers. Alongside the guest artists we see Simas Kudirka and wife, and Alan Arkin, star of the "Simas" film, with his wife, Barbara.

V. ALANTAS LAIMĖJO NOVELĖS PREMIJĄ

— 1978 metų "Dirvos" novelės konkursą ir 600 dol. premiją laimėjo rašytojas Vytautas Alantas iš Redford, Mich. Konkursui

buvo atsiųstos 24 novelės. Premija paskirta vienbalsiai. Komisiją sudarė: rašytoja Danutė Bindokienė, poetas ir kritikas A. Tyruolis ir A. Juodvalkis.

Premijos mecenatas — Simas Kašelionis iš Chicagos.

Alė Rūta, rašytoja ir poetė, Los Angeles, Calif., su rašytoju dramaturgu Vytautu Alantu, Detroit, Mich.

Foto J. Urbonas
Rašytojai buvo susitikę vienos Muzikos ir literatūros vakaronės metu Detroite.

—Writer, poetess and critic Alė Rūta (Mrs. Elena Arbas) of Los Angeles, Calif. and writer, dramaturg Vytautas Alantas of Detroit, Mich. Both writers met at an evening of music and literature in Detroit.

Solistė Laima Stepaitienė.
Soloist Laima Stepaitis

SOLISTĖS LAIMOS STEPAITIENĖS
DAINOS IR ARIJOS

ideali Kalėdų
dovana

Plokštelė gaunama pas platintojus ir
kreipiantis paštu pas leidėjus:

STELLA Productions
1167 Crest Drive
Encinitas, California 92024

Kaina \$7.50 (įskaitant persiuntimą)

Toronto moterų grupė "Volungės" koncertuoja Chicagoje. Grupės vadovė D. Skrinkaitė-Viskontienė.

"Volunge" women singers from Toronto, Canada, during their guest concert in Chicago. J. Kuprio nuotrauka

TORONTO "VOLUNGĖS" CHICAGOJE

Kai išeivijos lietuvių kolonijose nyksta mėgėjų chorai, atsiranda nauji vokaliniai vienetai iš čia jau dainavimą studijavusių mokyklose. Viena tokių grupių yra Toronto dainuojantis moterų vienetas Volungės, kurios spalio 29 d. koncertavo Chicagoje, Jaunimo Centre, atkviestos Lietuvių Jaunimo Sąjungos Ryšių Centro.

Tai dešimtukas gražiai susidainavusių jaunų moterų. Beveik visos jų baigusios universitetus, kolegijas ir apie pusę jų mokytoja. Jų muzikinė vadovė Dalia Skrinkaitė Viskontienė, baigusi Toronto universitetą, muzikos mokytoja. Fortepijonu Volunges palydi akompaniatorė Silvija Freimanienė, baigusi Juliard konservatoriją JAV-bėse.

Tos jaunos lietuvės, pamėgusios mūsų liaudies dainas, kas ir sudarė didžiąją dalį jų programos. Dainos harmonizuotos Budriūno, Čiurlionio, Govėdo, Venckaus, Strolis, bet buvo ir originalių kompozicijų: Gailevičiaus Gamtoje ir Vasaros naktys, Vaitkevičiaus Pienė, Kairiūkščio Vakarinė daina, Noviko Devynbalsė, Bražinsko Kai ateis pavasaris. Jų programoje viso 20 dalykų.

Nors šių dainininkių vienetas dar jaunas, tesusikūręs prieš ketvirtą metų, bet jau spėjo koncertuoti įvairiose Kanados vietose ir Rochesterį. Jos gražiai susidainavusios. Publikos dėmesį pagauna atliekamų dainų švelnumas, tiksliai perteikiamais niuansais, ne balsų trankumu. nedetonuoja, dainuoja įsijausdamos į kūrinį, su visu nuoširdumu. Jų dainuojamos melodijos liejasi tai romantišku svajingumu, tai liaudišku paprastumu. Dainininkės jaunos, patraukliuose tautiniuose drabužiuose. Į savo dainas įveda ir vaidybinio elemento — tai veido išraiška, tai rankų judesiais, tai persigrupavimu, įnešdamos naujo gyvumo. Tą išradingą pajavirinimą — judesinį apipavidalinimą — įvedė iš Montrealio pas jas atvykstanti Birutė Vaitkūnaitė-Nagienė.

Gyvu jų ištikimumo liaudies melodijoms liudininku buvo jų dainuotos sutartinės: "Uncių tupi" arba skudučiais atliktoji "Untytė". Volungių dainomis gėrėjosi publika ir jas gyrė koncertą sekę muzikai.

Koncertui pasibaigus, organizatorių vardu R. Sakadolskis pranešė, kad pelnas skiriamas jaunimo lituanistinėms studijoms. (J. Pr.)

Jaunimo kongresui artėjant...

IV Pasaulio Jaunimo Kongresas įvyks 1979 m. liepos 11-19 dienomis. Dar keletas mėnesių, bet jau dabar vyksta rūpestinga ruošia. Apie tai spalio 29 d. buvo Chicagoje, Jaunimo Centre, painformuoti laikraštininkai. Pasaulio Liet. Jaunimo S-gos pirmininkė Gabija Juozapavičiūtė painformavo, kad kongrese bus apie 120 atstovų, kurių rinkimas jau dabar vyksta. Atstovai bus paruošti savo kraštui atstovauti, sukviečiant juos į pakartotinus specialius pasitarimus. Ruošiamas atstovų va-

dovas, kur bus daugiau idėjinė medžiaga. Kongresas prasidės stovykla Šv. Marijos kolegijoje, Strawberry Hill, Anglijoje. Liepos 14 bus koncertas Londono miesto centre, vakare — balius. Liepos 19 d. laivu bus keliamasi į Europos žemyną. Atstovams 19-26 dienomis bus studijų dienos Altenberge, netoli Bonnos.

Neatstovai keliaus į Prancūziją, Italiją, Šveicariją, Vokietiją, Belgiją, pagal pasirinkimą. Kongreso uždarymas įvyks liepos 27-29 d. Čia dalyvaus atstovai ir svečiai. Pramaitytas kongreso uždarymo balius, koncertas, talentų vakaras, pranešimai iš studijų dienų.

Registruotis kelionei į Jaunimo kongresą galima iki vasario 16, kreipiantis į Lietuvių Jaunimo Sąjungą, kurios būstinė Jaunimo Centre, 5620 S. Claremont, Chicago, Illinois 60636.

Studijų dienose bus paskaitos: Lietuvių jaunimo padėtis pasaulyje, Pasaulinis žmogaus teisių sąjūdis ir lietuvių vaidmuo jame, Užsienio lietuvių santykis su Lietuva, Lietuvių jaunimo dalyvavimas politinėje veikloje, Kaip galėtų atrodyti politinė Lietuvos ateitis, Dvikalbiškumas, Naujų bendravimo būdų ieškojimas, Mišrios šeimos, Jaunimo draugavimo formos, Vidurinės kartos problemos, Ar įmanoma lietuviška kultūra už Lietuvos ribų, Kalba ir lietuviškos kultūros kūrimas, Lietuviškos kūrybos skatinimo ir skleidimo būdai, Tikslųjų mokslų atstovai lietuviškoje kultūroje, Lietuviškojo vaizduojamojo meno problema užsienyje. Taigi — paskaitos apims politinę, visuomeninę ir kultūrinę sritis.

Iš Vokietijos atvykęs studijinės programos komisijos pirm. mokyt. V. Bartusevičius pažymėjo, kad kongreso tikslas bus naujai pagrįsti ir įprasminti jaunimo dalyvavimą iše-

Lietuvių agronomų sąjunga Chicagoje leidžia Žemės ūkio Akademijos istoriją, kurią parąšė prof. dr. Bronius Povilaitis. Nuotraukoje sąjungos valdyba ir komisija istorijai leisti. Sėdi iš k.: Dr. A. Verbickas, S. Janulaitienė, — sąjungos pirmininkė, prof. B. Vitkus, komisijos pirm., I. Andrašius, stovi St. Juozapavičius, A. Šošė, V. Bačinskas ir dr. A. Šeštakas.

The Society of Lithuanian Agronomists in Chicago is publishing the pre-war history of its alma mater in Lithuania: "Agricultural Academy of Dotnuva," written in Lithuanian by Dr. Bronius Povilaitis. . . .

vijos veikloje, pramatyti jaunimo veiklos gaires. Šiuo kongresu vyks tolimesnis vystymas pirmų trijų kongresų atliktų ir pramatytų darbų.

Dr. Algis Paulius, kongreso finansų komiteto pirm., pranešė, kad iš viso šis jaunimo kongresas pareikalaus apie 227,000 dolerių lėšų. Numatoma, kad patys dalyviai įmokės 170,000, bet dar trūks apie 90,000, kurių 10,000 surinks Kanada, o kitus — JAV-bių lietuviai. Lėšos bus telkiamos aukų rinkimu. Tam vadovaus dr. F. V. Kaunas, talkinamas S. Džiugienės, M. Jakaičio ir V. Lapienės; informacijoje padės St. Džiugas ir P. Petrutis. Bus ruošiamos Lietuvių Dienos, kurioms vadovaus K. Laukaitis su keliolika talkininkų; į jas bus stengiamasi įtraukti visus atitinkamos kolonijos lietuvius. Bus pravedama loterija su laimėjimais 1000 dol., 400 dol., 200 dol. ir 6 po 50 dol. Bus platinami suvenyrai, kuriuos sukurs dail. V. Lukas ir J. Tallat-Kelpšaitė Registracija ir kelione į Europą rūpinsis D. Gotceitienė, 4825 Woodland, Western Springs, Ill. 60558. Numatoma, kad kelionė bus pigiau, negu per kelionių biurus galima gauti.

Kongreso finansavimu rūpinasi Pas. Liet. Bendruomenės ir Liet. Jaunimo Sąjunga. Kanadoje tuo rūpinasi J. Kuraitė. Europos lietuviai patys finansuoja parengimo išlaidas. Delegatams numatoma duoti po 100 dol. paramos, o kitomis lėšomis turės apsirūpinti patys, remiami kuopų, kurioms atstovaus.

Apskritai — Jaunimo Kongresas teikia vilčių, nes jam ruošiamasi su dideliu rūpestingumu ir planingumu. **Juozas Prunskis**

Clevelando demokratų veikėjas Jonas Nasvytis buvo pakviestas į patarėjų komitetą dabartinio vicegubernatoriaus Richard Celeste rinkti į gubernatorius.

Praėjusio mėnesio pabaigoje Clevelande įvyko rinkiminės kampanijos atidarymas banketu, kuriame dalyvavo ir viceprezidentas W. Mondale. Banketo metu privačiame priėmime su viceprezidentu W. Mondale J. Nasvytis iškėlė karo metu išskirtų šeimų suvienijimo klausimą ir tuo reikalu įteikė viceprezidentui memorandumą.

Nuotraukoje iš k. į dešinę: J. Nasvytis, teisėjas F. O'Bell (Obelinis), vicegub. R. Celeste, J. DeRichter ir kandidatas į vicegubernatorius M. J. Dorrian.

Jonas Nasvytis (left) is active with Cleveland's Democrats. He is on committee sponsoring incumbent vice-governor R. Celeste (center) for governor this year. M. J. Dorrian (right) is running for vice-governor. (Second from left is Judge F. O'Bell-Obelenis, and second from right, J. De Richter.)

LKB KRONIKOMS LEISTI SĄJUNGA

išleido LKB Kronikos 4-tą tomą ir lapkričio mėn. išleis LKB Kronikos I tomą anglų ir po to I tomą ispanų k., kurios bus plačiai paskleistos tų kalbų kraštuose. Kitais metais bus leidžiami sekantys Kronikos tomai.

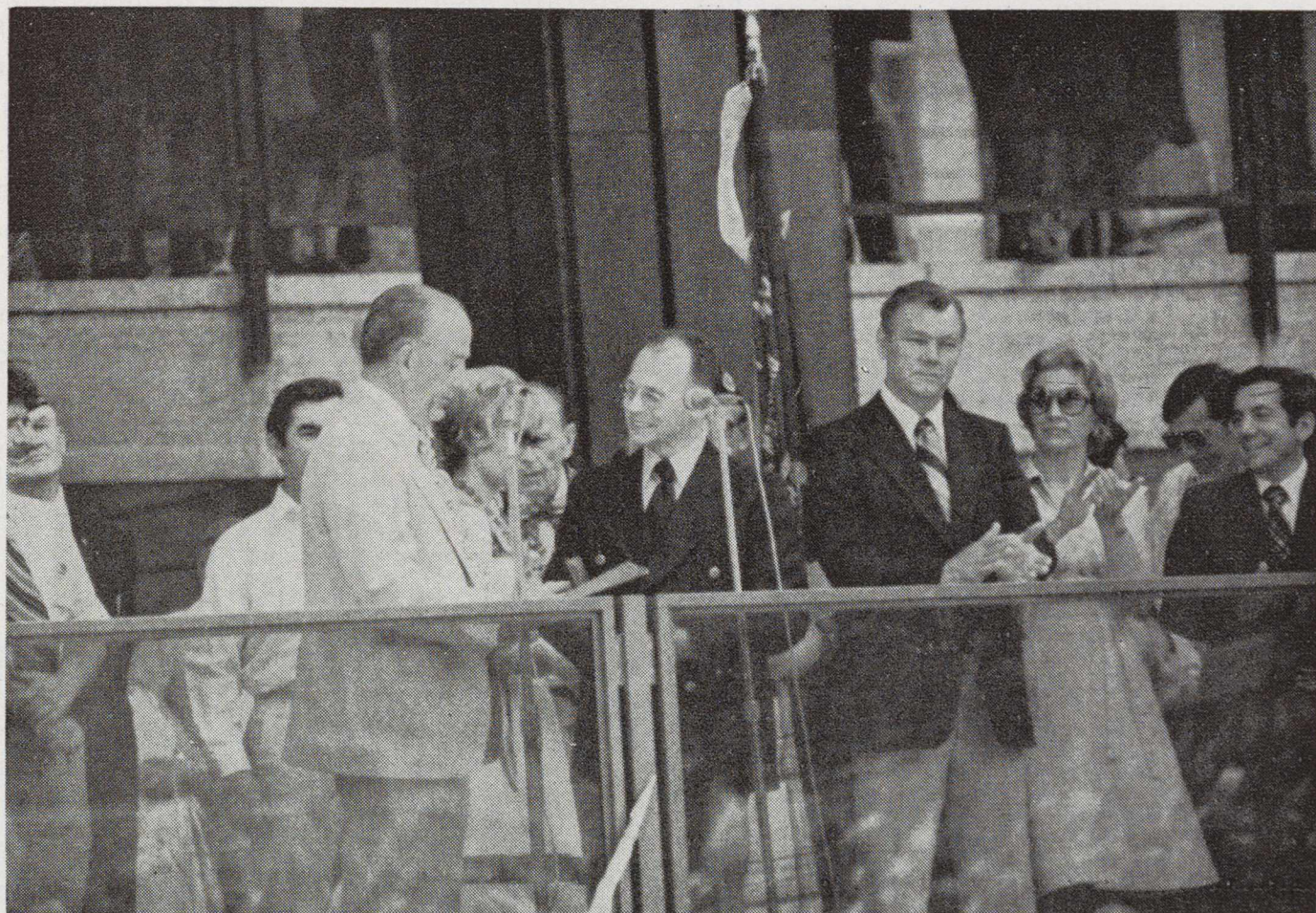
Mieli lietuviai! Įsigykite LKB Kronikos 4 tomą, o neturintieji ir pirmuosius. Gavusieji nepamirškite atsilyginti. Sąskaitų nesiunčiame.

Prisidėkite prie lietuvių tautos rezistencinės kovos, padėdami išleisti Kronikos knygas anglų ir ispanų kalbomis ir kartu įsijungdami į Kronikoms Leisti Sąjungą. Metiniai nariai auksa ne mažiau kaip 5 dol., amžinieji nariai — 100 dol. ir mecenatai — 1000 dol. Auktojams išduodami kvitai, ir jų aukos atleidžiamos nuo federalinių mokesčių. Už visus gyvus ir mirusius narius kasdien auksamos šventos Mišios. Paaukojusieji ne mažiau kaip 100 dol. įrašomi leidžiamose knygose.

Laukiame aukų. Atkreipkite dėmesį į mūsų prašymus!

Malonėkie auksa siųsti ir Kronikos knygas užsisakyti bei čekius rašyti šiuo vardu ir adresu: LKB Kronikoms Leisti Sąjunga, 6825 So. Talman Ave., Chicago, Illinois 60629. Kur veikia Sąjungos skyriai, auksa galima įteikti jų valdyboms.

**LKB Kronikoms
Leisti Sąjungos Valdyba**

During festivities held by Lithuanians in Baltimore on June 10 and 11, Mayor William Donald Schaefer proclaimed attending Simas Kudirka the city's honorary citizen and extended to him an appropriate proclamation. Standing, 3rd from right, is Maryland's governor John Coolahan with his wife, who is of Lithuanian descent.

Birželio 10 ir 11 dienomis Baltimorėje įvyko lietuvių festivalis, į kurį atsilankė Simas Kudirka. Festivalio iškilnių metu miesto meras William Donald Schaefer paskelbė Simą Kudirką Baltimorės miesto garbės piliečiu. Čia matome merą, įteikiantį Simui Kudirkai garbės piliečio proklamaciją. Simo kairėje stovi Marylando valstybės senatorius John Coolahann su žmona, kuri yra lietuvių kilmės, ir kiti garbės svečiai. A. Karaliaus nuotr.

LD IŠLEISTOS KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

Vytės Nemunėlio **Meškiukas Rudnosiukas**. Spalvotos dail. V. Stančikaitės iliustracijos. Kietais viršeliais. Kaina \$4.00

Pridėkite persiuntimui 50 cent.

Danutės Brazytės-Bindokienės **Keturkojis ugniagesys**. Apysakaitė mažiesiems. Su Zitos Sodeikienės iliustracijom.

Kaina su prisiuntimu \$2.50

Daumanto Čibo **Žaižaras**. Iliustravo dail. Ada Korsakaitė-Sutkuvienė.

Kaina su prisiuntimu \$2.50

GIRIŲ UŽUOVĖJOJE

Fragmentas iš knygos „Girių užuovėjoje“

Latvių rašytojas A. Dziliums, patekęs 1944 m. į Švediją, pradžioje dirbo popieriaus fabrike, o vėliau medžių kirtėju.

Popieriaus malimas fabrike buvo malonus darbas, bet mane pradėjo varginti nevienodas darbo laikas. Vos tik įprasadavau anksti keltis ir anksti eiti miegoti, prasidėdavo nauja savaitė su kitu tvarkaraščiu. Reikėdavo eiti vėlai gulti, vėlai keltis. Gal priprasčiau ir naktį dirbti, jei darbo valandos nesikeistų. Iš ryto, sugrįžęs iš fabriko, negalėdavau užmigti. Dar ilgai ausyse dundėdavo popieriaus fabriko mašinų gaudesys. Mėginau vartoti miego miltelius, bet greit įsitikinau, kad prie jų galima priprasti.

Negalėjau rašyti. Nuo jaunų dienų, dirbdamas ūkyje, buvau įpratęs anksti kelti. Ryto valanda — auksas burnoje. Popieriaus turėjau parsinešęs namo kilogramais, bet jis liko nepirašytas. Buvau nepatenkintas.

Naktį sapnavau sapną: mūsų kambario grindys buvo prišuokšlintos, ir aš jas šlaviau. Pažvelgiau į sapnininką: „Šluodamas tu atatsipalaiduosi nuo suktų draugų, bet ir turėsi kovoti su savo blogomis ydomis.“

Blogų ydų turėjau. Buvau staigus, nekantrus, kartais perdaug atviras. Bet šias ydas reguliuodavo žmona. Draugų neturėjau, nuo ko aš turėjau atsipalaiduoti?

„Mano sena močiutė kalbėdavo, kad grindų šlavimas sapne reiškia vietos pakeitimą,“ — pasakė žmona.

Tad vieną naktį per sapną vėl iššlaviau grindis ir pats iššokau per langą. Atsibudęs suieškojau sapnininką. Šokti: „Nežvelk į gyvenimą perdaug lengvai!“ Langas: „Pasi- stenk išvykti į užsienį, ten laukia tavęs laimė!“

Užsienv buvau, bet jokios laimės čia nebuvo. O kad į gyvenimą negalima žiūrėti lengvai, buvau jau seniai patikėjęs.

Atrodo, išsipildė senų žmonių pranašavimas — po savaitės gavau iš Vermlandės laiską, rašė menininkas Vilis Valdmanis. Ar nenorėtumėme persikelti į girias? Darbas sunkokas, bet daugiau laisvės. Vermlandės latviai nudžiugtu, jei mes prisijungtumėme prie jų šeimų.

Vilio Valdmanio nepažinoiau. Latvijoje neteko su tapytoju susitikti. Manau, jis buvo skaitęs mano knygą, gal girdėjęs, kad negaliu dirbti literatūrinio darbo. Gal ir jis pats nuobodžiavo tolimose giriose. Sunkaus darbo nebijojau, nes Latvijoje buvau kirtes medžius savo statyboms, talkininkaves kaimynams, žiemą vežęs rastus ir malkas uždarbiaudamas. Kaip ten bebūtų, bet tapytojo

laiskas buvo lemtingas: mes važiovome apžiūrėti naujos gyvenvietės. Kristę laikinai palikome Dzidros Ciparsinės globai.

Buvo miglota lietinga balandžio mėnesio diena. Pro traukinio langus šmėkčiojo pilki laukų vaizdai, miškuose dar gulėjo vienas kitas sniego vėputinis ar vandens klanas. Ežerai, tyruliai ir akmenys. Vaizdai be saulės atrodė niūrūs. Švedija neatrodė tokia graži, kaip ji išgirta. Po septynių valandų išlipome mažoje Lindforsos stotelėje. Geležinkelininkas įėjo į pilką pastatą, išklydo keli keleiviai, mes du likome Lietuvoje ir migloje. Aplinkui tyla, tik kažkur toluoje klykavo paukščiai keliauninkai. Seniai jau buvau begirdėjęs gerivių klyksmus.

Netoli dundėjo Karlstadės - Filipstadės kelias. Patraukėme tenlink. Mažas nuošalus miestelis. Keli gyvenami namai, krautuvė, kioskas, autobuso sustojimo vieta. Iš Valdmanio laiško žinojome, kad greit iš Karlstadės ateis paskutinis autobusas, nuveš mus iki Steglos. Ten prie kelio stovi du trobesiai, viename gyvena menininkas su motina ir patėviu, antrame — girininkas Bokis su šeima.

Vis dar linojo. Buvo niūri nuotaika laukiant autobuso. Jautėmės it išmesti, be pastogės svetimoje žemėje. Keli jaunuoliai, nuobodžiaudami prie kiosko, įtartinais mus stebėjo. Atrodė, jie vienas kitam buvo nusibodę. Kitų pramogėlių čia nebuvo kaip tik strakinėti su dviračiu, susieiti prie kiosko ir ragauti pigius saldainius.

Sustojo autobusas. Keli pasisveikino ir atsisveikino šūktelėjimais „hei, hei!“ Mes įlipome. Vermlandiečiai mus smalsiai stebėjo. Mes buvome svetimi.

Valdmanis buvo rašęs — Stegla, žemėlapyje buvo nurodyta Steglen. Bet vietovė ta pati, pravažiuoti negalėjome. Abi Vermlandės sostinės — senąją ir naująją — jungia nutiestas plentas. Važiuojant juodu asfaltu, pro akis švistelėjo beržai, eglės ir pušaičių medelynai. Miške pamatėme dvi gyvenamas trobas tarp suartų dirvu, žolynų ir daržų. Arti kitų namų nesimatė, sodybas supo tankūs pušynai.

Šoferis sustabdė autobusą mums neprašant. Jis žinojo, kad čia gyvena užsieniečiai, ir mes taip atrodėme. Pirmieji mus pasveikino vyuriai, linksmi čiviriuodami kaip Latvijoje.

Keli raudoni dažyti pastatai. Prie artimiausiojo mūsų jau laukė trys žmonės: senasis vidžemietis Tiltinš, jo motė ir Vilis Valdmanis. Dailininkas atėjo mus pasitikti. Tiltinš maloniai šypsojosi, o Tiltinšio motės pirmieji žodžiai buvo: „Na, jau būsite stipriai išalkę po tokios ilgos kelionės!“

Taip skubėdavo klausti ir mano sena motina Dolės Jenčiuose, kai ateidavo svetys.

Ir tokiuose namuose gardžiai kvepia ir paprastesnis valgis. Ūmai pasijutome nebe vieni ir namesti svetimoje žemėje.

Tiltinšio motė buvo mus laukusi su savo pačios keptais pyragaičiais. Tiltinšio tėvas dar

Aleksandras Tenisonas, gražių 80 metų amžiaus, buvęs Lietuvos girininkas, nemažai bendradarbiaujęs mūsų spaudoje ir rašęs atsiminimus, kurių ištrauką gavo ir LD.

A. Tenisonas, pasitraukęs iš Lietuvos, šiuo metu gyvena Belgijoje.

Aleksandras Tenisonas, an esteemed contributor to Lithuanian Days. Shown busy at translating an article for L.D.

turėjo išlaikęs butelį savo gamybos šermukšninės.

Tiltinšio motė Viržemėje buvo uoli šeiminkė. Tai galima buvo matyti iš jos kalbos ir darbo, nors laikė tik vieną karvę, arklį ir kelias vištas. Ji leido į mokslus du sūnus, užaugino du Valdamanis su Mokslo akademijos diplomais. Vyriui mirus, ūkiui buvo reikalingas naujas šeiminkas, todėl Stegloje mes ją pažinome kaip Tiltinšio motę.

Senasis Tiltinš tremtyje savo likusias jėgas paskyrė Uddenholmo medžio apdirbimo bendrovei. Jis kirto malkas, statybinę medžiagą, popiermedžius, žiemą vežė statybinę medžiagą iš eglėlių akmenuotų tankmių. Gal jis perdaug buvo dirbęs, jo širdis pradėjo silpnėti.

„Ir erzina reumatas“, Tiltinš vėliau pasakojo. „Biauriai šlapdrabai mano kojos geriausias barometras. Einu pas gydytoją, geriu vaistus, bet jie turbūt kenkia širdžiai. Pradėjau pailsti.“ Besikalbant jo veide atsiviesdavo Vidžemės skaidrumas. Net ligas ir nesėkmes jis minėdavo su humoru. Jis daug skaitė. Naujų knygų tačiau retai galėdavo gauti.

„Ten pakanka skaitymui per visas septynias dienas“, sakė jis. „Šventadieniais perskaitydavau net skelbimus.“

Todėl Tiltinš ir žinojo, kas vyksta Europoje, Australijoje, Amerikoje, Kanadoje. Jis džiugavo latvių pasisekimais, sekė tremtinių barnius, gyveno kartu su tautiečiais, nors pats gyveno tolimame miško kampe.

“Visaip būdavo čia ir mums”, prisiminda-vo Tiltinš. “Jums reikėjo atvažiuoti, kai visi dar tebegyvenome Pasaulio Gale.

“Kas tai per vieta?”

“Ten toliau už abiejų ežerų. Toliau ten kelio nebėra, tik miškai ir miškai, savi 40 km į šiaurę. Anais pirmais metais ten gyvenome apie 30 medžių kirtėjų dviejuose paliktuose namuose. Germanis, Sinka, Voitkans. Legionieriai ir kiti pabėgėliai. Buvo ir tokių, kurie iš pradžių nemokėjo piūklo rankoje laikyti. Buvo baisu, kad kirviu nenukapotų sau pirštų. Bet Bokis juos pamokė. Dabar visi išsi-vaikščiojo kur kas.

Petras Bokis buvo girininkas, ūkininkavo ten pat kituose Steglos namuose. Ir meni-ninkas Valdmanis dar buvo likęs ištikimas Vermlandės girioms, nors vieton tepkuko jis dažnai turėjo imtis kirvio ir piūklo.

“Čia aš pats sau ponas, galiu pasirinkti sau laiką”, pabrėžė jis.

Iš tiesų, Valdmanis mokėjo šia laisve nau-dotis. Jo kambario sienas puošė Vermlandės girių ir ežerų vaizdai. Ant grindų gulėjo krū-va eskizų ir nebaigtų darbų. Jis ruošėsi pa-rodai Vermlandės sostinėje, Filipstadėje.

Kitą dieną turėjome aplankyti kaimynus. Jau nuo ankstyvo ryto ten giedojo gaidys, besivaržydamas su Tiltinšio motės skiauterė-tuoju. Ten latviškai šūkavo vaikai ir keistai atrodė, kad ir šuva lojo latviškai.

Girininkas Petras Bokis jau prieš karą bu-vo atlikęs praktiką, todėl jis su tremtiniais prie kelmų su kirviu ir piūklu ilgai nesilankstė, bet dirbo miško taksatoriumi. Abu su žmona ūkininkavo Uddenholmo bendrovės skirtame ūkyje, laikė du arklius, penketą ar šešetą karvių, šėrė kiaules ir žąsis.

(Pabaiga sekančiam nr.)

Eduardo Gavorskis, vienų autolenktynių me-tu, pravažiuodamas nežinomą vietovę naktį, teiraujasi pas vietos gyventojus teisingo kelio.

A moment from the car races: questioning for one's way from strangers at night time. [E. Gavorskis].

EDUARDO GAVORSKIS AUTOLENKTY- NĖSE APLINK P. AMERIKĄ

Nuo rugpiūčio 17 iki rugsėjo 24 d. Pietų Amerikoje vyks Auto Clubo RAILLY didžio-sios lenktynės, kuriose dalyvauja 150 įvairaus tipo automobilių iš 19 valstybių. Tai bus lyg ir tęsinys didžiųjų sporto žaidinių — pasau-lio futbolo pirmenybių — ARGENTINA 78.

Pietų Amerikos tarptautinėse Railly auto-lenktynėse dalyvaus ir Venezuelos žinomes-nieji “railistai” su įvairių klasių automobi-liais. Jau yra įsiregistravę ir trys Fiats 131 tipo Mirafiori, ir kas įdomiausia, kad vieną jų vairuos 22 metų amžiaus lietuvis Eduardo

Gavorskis, žinomų visuomenininkų, Luizis ir Henriko Gavorskių, sūnus iš Maracay.

Jaunasis Eduardo yra aktyvus Venezuelos Railly Auto Clubo narys ir jau daug kartų skynęs pergalės laurus už laimėtas autolenk-tynes Venezueloje bei supažindinęs nevieną svetimtautį su dabartine Lietuvos padėtimi komunistų okupacijoje.

Šios Railly autolenktynės Buenos Aires-Ca-racas-Buenos Aires apie 30.000 klm. prasidė-jo Buenos Aires mieste rugp. 17 d., vykstant palei Pacifiką ir grįžtant Atlanto pakrančiais, pravažiuojant Montevideo, Asuncion, Rio de Janeiro, Brasilia, Caracas, Bogota, Quito, Guayaquil, Lima, El Cuzco, La Paz, Santi-a-go de Chile, Ushuaia (Ugnies žemėje) ir — Buenos Aires (baigmė) miestus.

Iš viso laimėtojų premijoms paskirta 228.000 dolerių. **Vladas Venckus**

Susivienijimo Lietuvių Argentinoje valdyba 1978/9 metams. Iš k.: A. Bačanskis, valdybos narys, J. Bakaitis, išd., A. Mikučionytė, sekr., A Mikučionis, vald. narys, R. Stalioraitis, pir-mininkas, J. Deveikis, vicepirm., A. Stalio-

raitis, sekr. padėjėjas, R. Vekelis, išd. pad., ir M. Stanevičius, vald. narys.

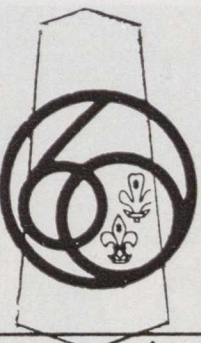
The executive board (1978-79) of the As-sociation of Lithuanians in Argentina with chairman R. Stalioraitis 5th from right.

Eduardo Gavorskis prie savo lenktynių auto-mobilio ir tik su 1977 m. laimėtomis taurė-mis. Automobilio prieky įrašas “Foto Roxy”—jo tėvų prekybos pavadinimas. Mums labai džiugu, kad visa Gavorskių šeima yra nuo-latiniai “Lietuvių Dienų” skaitytojai ir rėmė-jai.

Edvardas Gavorskis with his racing car “Foto Roxy” and the trophies won in races in Ar-gentina in 1977.

Šiuo Kelio Eik

Nr. 2

1978.VIII.16

VI-TOSIOS TAUTINĖS STOVYKLOS LAIKRAŠTISPAXTON, MASS.

VI-sios Tautinės Skautų stovyklos, įvykusio Paxton, MA., vaizdai:
VIRŠUJE — Generalinis konsulas A. Simutis sako sveikinimo žodį.
Greta jo vyr. skautininkė G. Matonienė.

APAČIOJE — Naujasis PLB valdybos pirmininkas vyr. skautininkas
Vytautas Kamantas sveikina stovyklaujančias skautes ir skautus.

Moments from the 6th National Jamboree of Lithuanian Scouts,
held in Paxton, Mass. ABOVE: A message from Consul-general
A. Simutis. BELOW: The camping Boy and Girl Scouts are
greeted by the newly-elected president of the World Lithuanian
Community, Vytautas Kamantas.

VIRŠUJE — VI-tosios Tautinės Skautų stovyklos viršininkė vyr. skau-
tininkė Lilė Milukienė kalbasi su skautininkėmis ir skautininkais. Stovi
iš k.: vyr. skautininkas V. Bražėnas, vyr. skautininkės Zailskienė, I.
Kerelienė, Kalvaitienė, gen. kons. A. Simutis su žmona.

APAČIOJE — VI-tojoje Tautinėje Skautų stovykloje ryškūs vaizdai:
Iš k.: vyr. skautininkai Voldemaras ir Apolonija Šenbergai, kun. S.
Kulbis ir Petras Jurgėla, Lietuvos skautų įkūrėjas ir pirmūnas.

Vidury užpakaly matomi vyr. skautininkas Vytautas Vidugiris, LB
Vakarų apygardos pirm. ir vyr. skautininkas E. Vilkas,
v. s. V. Bacevičiaus nuotraukos

PROLOGAS

ŠVIESOS! ŠVIESOS DAUGIAU! KARALIUS EINA
PAPUOŠĘS SAVO GALVĄ VAINIKU:
PER ŽEMĘ, VANDENĮ, GELTONĄ SMĖLĮ,
BUČIUODAMAS ŠILTAS RANKAS VAIKŲ.
JIS EINA KVEPIANČIAIS RUGIŲ ARIM AIS,
JIS EINA ŽYDINČIA GELSVAI LANKA
IR ŠIMTMEČIAI, JO EISENOJ SUSTINGĘ,
Į MUS PRABYLA VĖL TĖVŲ KALBA.
KĄ ATNEŠA ATEIDAMAS KARALIUS,
KODĖL MES BĖGAME SUTIKTI JO?
KODĖL MES ŠAUKIAME RANKAS IŠKĖLĘ:
ŠVIESOS! DAUGIAU ŠVIESOS!

Iš Anatolijaus Kairio istorinės poemos "KARŪNA,"
MINDAUGO EPOCHA 1237-1268

EPILOGAS

IR DIENOS - NAKTYS SUKOS KAIP VERPETAI
NERIES IR NEMUNO KARŠTAM GLĖBY.
DAUG KRAUJO, DAUG KANČIŲ NUPLOVĖ METAI,
BET LIKO AUKURAI, DEGĄ ŠIRDY.

IR LIKO ČIA AUKŠTAIČIAI IR ŽEMAIČIAI
ĮSPAUDĘ PĖDAS LAIKO GRANITE.
KADA SUKAUSTO ŽEMĘ RŪSTŲŠ ŠALČIAI,
AŠ PROTĖVIŲ ŽINGSNIUS GIRDŽIU LEDE!

TAI LIETUVA! ŠALIS VILTIES IR VALIOS
JI AMŽINA UGNY IR VANDENY!
BALTA GĖLĖ ANT JUODO AMŽIŲ KELIO,
PRAŽYDUSI KARŪNOS SPINDULY.

LD RĖMĖJAI, DALYVAVĘ METINĖJE LOTERIJOJE

CALIFORNIA, CA

V. Adomaitis, J. Andrius, V. Apeikis, E. Arbas, J. J. Akstin, V. Aneausaks, J. Avižienis, Mrs. B. Aušrotas, A. Balsienė, J. Baltrėnas, L. Baltrėnas, Leo Bagdonas, G. Baltušaitis, M. Barauskas, St. Barauskas, Dr. B. Barviks, C. Berzin, D. Bieltz, E. Blazys, A. Brazauskas, A. Brazinskas, L. Briedis, M. C. Bryan, M. Bonatienė, B. Budriūnas, G. Buinys, R. Bureika, R. A. Bužėnas, V. Čekanauskas, V. Ceporius, J. V. Černius, A. Činikienė, A. Dabšys, J. Dalbokas, S. ir S. Damuliai, S. O. Daugėla, A. E. Daukantas, A. Degutis, Dr. A. M. Devenis, Mrs. M. Devenis, D. DeFort, A. Dičius, V. Dovydaitis, Pr. Dovydaitis, B. Draugelis, Ch. Dubickas, B. Dzenkaitis, I. Goddard-Lukšytė, Br. Gajauskas, Mr. & Mrs. A. Galdikas, P. Gaubys, P. Gauronskas, A. Gedminas, R. ir D. Giedraičiai, DDS, S. Giedraitis, V. Gilys, Ch. J. Gordon, Arvydas A. Gričius, Stasė Gričius, K. Grigas, A. ir J. Gulbinskai, I. Gurčinas, V. Fledzinskas, N. Enck, Aldona Janus-Hoyos, MD, T. Ivanauskas, A. Jakubėnas, V. Juodvalkis, J. Jurgilas, MD, R. Jurkūnas, S. Jasutis, V. Jasiulionis, L. Kantas, K. Karuža, D. Kaškelienė, V. Kazakevičienė, Stella Ketarauskas, M. Kevalaitis, Dr. A. Kontvis, Msgr. J. Kučingis, A. Kupinskas, A. Kuprėnas, J. Kutra S. ir J. Kvečiai, L. Levanas, F. A. Lewis, A. Logucki, J. V. Lopatauskas, V. Macys, Vaclava Malzinskas, Emil Namat, A. ir M. Markevičius, E. Markus, A. ir M. Maskoliūnas, A. Mažeika, I. Medziukas, Mrs. O. Mekišius, J. Mikalonis, V. Mikuckis, A. Milaknis, A. Miller, A. ir O. Mironas, J. ir N. Mockus, A. Morkis ir R. Vadopalas, Genovaitė Mažulis, O. K. Naudžius, N. Nyerges, B. Nurmsen, Leo Oksas, K. A. Olšauskas, M. Palaikienė, Rev. Theo Palis, Rev. V. Palubinskas, P. G. Pamataitis, Veronika Paplauskas, Mr. & Mrs. Mike Pasker, H. ir D. Paškevičius, J. P. Pautenis, J. Petronis, Cesa Pena, P. Petraitis, G. Petrauskas, J. Prakapas, A. Pranyš, J. Račius, R. Račkauskas, G. W. Radvenis, Rev. V. Radvina, St. Raštikis, V. Raulinaitis, L. Reivydas, A. E. Rimkus, J. Roland, E. A. Ross, P. Sakas, J. Salys, Nancy Samolis, V. Sateikis, Algird Schattner & K. Gauer, Alex Schattner, M. Schoretz, MD, B. Seliukas, T. Sereika, V. Šimoliūnas, E. ir J. Sinkys, V. ir M. Siručiai, T. ir G. Skirgaila, Dr. & Mrs. J. Skirgaudas, F. X. Skirmantas, Dr. V. B. Sky, Dr. A. Slupas, St. John's Cath. Church, B. Stark, E. Stirbys, M. Strupes, V. W. Surkus, V. Šaras, E. Šepikas, Kun. V. Šiliauskas, Al. Šimkus, J.

Tamas, Antanina Sukytė (Argentina), B. Tamulienė, A. Trečiokas, Vailokaitis, Lucia Valys, J. Vencus, E. Veiveris, J. Vidžiūnas, A. Vidugiris, V. Vidugiris, Pr. Visvydas, E. Vilimienė, R. S. Vizgirdas, J. Zakoren, Br. J. Žemaitis, B. Žemaitaitis, A. Žygaitė, Fr. ir Stella Žukauskas, O. Žukienė, P. Zundė, Victor Usas.

ARIZONA, ARKANSAS

J. Burkus, S. Jankauskas, Emily Josen, J. P. Mikelaitis, K. Plepys, Petras Smaizys, V. Tamoshaitis, J. Žemaitis.

CONNECTICUT

K. V. Balčiūnas, J. Banionis, Rev. Msgr. Francis M. Juras, PA, I. C. Convent, Rev. St. Yla, Povilas Karosas, A. Kazickas, Dr. J. Kriaučiūnas, Dr. A. Matukas, Rev. Jonas Ruokis, J. Raugalis, Sisters of the Im. Con., Fr. Z. Smilga, J. Tamašauskas, K. J. Tautkus, M. Woluns.

FLORIDA

A. Alciauskas, J. L. Babrys, Rev. J. Balkunas, B. Dombrava, I. Ch. Grigutis, K. Jasėnas, Irv. Jenkins, Z. Jonušas, F. Kudulis, M. Lietuvnikas, Miami Lith. A. Citizens Club, P. Rudaitis, V. Semaška, J. P. Vaitaitis, L. Virbickas A. Urbonas.

ILLINOIS

A. Antanaitis, P. Atkočiūnas, DDS, Gr. Babrauskas, A. Balčytis, Baby's Radio & TV, K. A. Bartašius, J. Bičiūnas Algird A. Brazis, Br. Cizikas, Dr. A. Čerškus, Aldona Daukus, P. L. Dargis, A. Deveikis, P. Duda, V. Gecas, Z. Grybinas, J. P. Gruodis, B. Jablonskis, K. Juknelis, L. Jakubauskas, J. Janušaitis, P. Jonikas, J. Yla, J. Kalinauskas, J. Kanisaukas, Dr. B. Kasakaitis, J. Kasakaitis, B. Kemežaitė, M. Kirkilas, Agnė Kižienė, A. Kvecas, F. Kwinn, Laisvoji Lietuva, A. Lapinskas, A. Laucis, MD, C. Laucius, Lituanius, A. ir B. Lungys, Br. Macianskis, K. & E. Majauskas, M. Mėlienė, C. Modestas, Br. Nainys, V. Petrauskas, E. Pikelis, K. Povilaitis, P. Račiūnas, E. Razma, I. Sadauskas, I. K. Sankus, V. Sinkevičius, W. Skinder, A. Skridulis, J. Stankus, P. Stravinskas, Dr. J. Šalna, A. Šešplaukis, A. Šeštokas, V. Talandis, V. Tauras, MD, Rev. A. Trakis, J. Žilevičius, Dr. K. Vaitė, J. Vainėikis, A. M. Voketaitis, E. Vasilewski, V. R. Utara.

MARYLAND

A. M. Aistis, Kun. A. Dranginis, Dr. J. B. Genys, Joint Baltic Am. Nat. Com, A. Kamantauskas, A. Leonas, G. J. Levinskas, Msgr. L. J. Mendelis, A. Radžius, E. Raila,

Srs. of St. Casimir, C. Surdokas, M. Shimkus, J. Vaitkus.

MASSACHUSETTS

J. Adamonis, A. Andriušis, J. Casper, R. Dovydaitis, B. V. Galinis, Fitzmaurice, Ms. M. McGann, A. Kriukėnas, S. Lušys, K. Markis, G. Penney, A. Ruggles, E. Ribokienė, M. Rutkauskas, A. Šermukšnis, So. Boston Lith. Citizens Assn., Rev. J. Steponaitis, K. Šeštokas, L. Švelnis, R. Taparanskas, T. Žilinskas, J. Varnas, I. Vasyliūnas.

MICHIGAN

V. Alantas, L. Bajorūnas, J. G. Baublys, J. Briedis, V. Čižauskas, K. Daugvydas, P. Druskis, Rev. J. V. Kluonius, J. Mačiulaitis, J. Mikaila, W. C. Puras, J. Šepetys, S. Slizys, B. Staniskis, Rev. F. E. Statkus, K. Ražauskas, V. Urbonas, O. Vaitas, MD, J. A. Valantiejus, MD.

NEW JERSEY

O. Balčiūnas, Rev. V. Dabušis, K. Graudienė, Holy Trinity Lith. R. C. Church, L. Kiaušas, B. Macijauskas, J. Patrick, Jr., A. Pocius, J. Pragulbinckas, Ruth Remeika, R. Slepetyš, J. Vaickus.

NEW YORK

K. Bačauskas, L. Bajorūnas, I. Banaitienė, E. Baranauskas, Therese Barz, V. Beleckas, A. Beresnevičius, J. Boley, V. Butkys, R. M. Cyvas, Consulate Gen. of Lithuania, V. K. Jonynas, J. Klivecka, H. Kulber, R. Masiulionis, N. Mazalaitė-Gabienė, E. Mickeliūnas, Rev. J. Pakalniškis, Rev. A. Račkauskas, Shalins, S. Skobeika, A. Simutis, Maria Stankus, S. Zobarskas, E. Ziausys, Birutė Žvirblis, P. Uknes, P. V. Vygantas, L. Vismanas.

OHIO

A. Ambrazas, A. L. Čepulis, MD, A. G. Grantham, V. Jokūbaitis, Rev. V. Katarskis, G. Kijauskas, SJ., J. Kregždė, J. Krištolaitis, J. Mačiulis, Lith. Am. Citizens Club, A. Martus, MD, M. Petrauskienė, I. Stankaitis, V. Stankus, DD, J. Žilionis, A. Vitėnas.

PENNSYLVANIA

J. Čiurlionis, P. P. Dargis, L. Dovydenas, B. J. Kaslas, A. Mozdzer, W. J. Markalonis, J. Petronis, J. Stelmokas, R. F. Tomlin, W. A. Tragus, M. Zujus, K. Virbickas, Mrs. James Walsh.

CANADA

J. T. Anderson, P. Alšėnas, A. V. Bajorinas, J. Bakšys, P. Baltuonis, A. Braškys, G. Čapkauskienė, P. Česnulis, S. Dabkus, Franciscan Fathers, 212 Ewen Rd., E. Karde-lienė, A. Keblys, A. Kantautas,

Rev. J. Kubilius, A. N. Kulpavičius, Latvija Amerika Publishing, Wm. Maskell, A. Mingėla, B. Pabedinskas, Dr. S. Pacevičius, V. Pečiulis, B. Saplys, Sisters of Imm. Conception, Rev. dr. V. Skilanžiūnas, K. Stankus, Talka, J. Zmuidzinas, J. B. Žekas.

IVAIRIOS VALSTYBĖS

(DE, TX, COLO, VA, WIS, D.C., Iowa, NE, Nev. ND, NH, Wash.)

E. Pakulis, Rev. A. Bertašius, Cecilia Conda, J. S. Dana, V. P. Janušonis, Rev. Dr. T. Žiūraitis, OP, Lucy Mikelk, Rev. S. Morkūnas, Dr. J. Petrikonis, L. Antanėlis, V. Dainauskas, S. Radžiūnas, Lariat Motel, Rev. V. Aleksonis, K. Daugėla, V. Sirvydas, P. Gylys, J. Pine, Agnes Zitkus.

Dovanų laimėtojai

Pirmąją dovaną — sidabro servizą — laimėjo Jos J. Tomlin, Philadelphia, Pa.

Dvi dovanas — 1. dail. Paukštienės paveikslą — laimėjo Mrs. I. O'Brien, Rockville, MD.

2. dail. S. Rauberto paveikslą — laimėjo R. Vadopalas, Huntington Beach, CA.

Keturias dovanas — po 3 knygas:

1. J. Tininio "Laiškai Andromachai", 2. Dr. J. Prunskio "Mokslas ir religija" ir 3. I. Šeiniaus "Vyskupas ir velnias" — laimėjo:

Z. Smilga, Middletown, CT,

J. Mockus, Yucaipa, CA,

M. M. Rutkauskas, Cambridge, MA.

Tris dovanas — po 2 knygas anglų kalba: 1. "Battle of Grunwald" ir 2. "Forest or Anykščiai" — laimėjo:

Regina Tragus, Allentown, PA,

Kazys Merkis, S. Boston, MA,

A. Čerškus, Chicago, IL.

Tris dovanas — po tris knygas vaikams — "Meškiukas Rudnosiu-kas", "Keturkojis ugniagesys" ir "Žaižaras" — laimėjo:

W. Taparauskas, Worcester, MA,

D. & J. de Fort, Santa Ana, CA,

Balys' Radio & TV, Chicago, IL.

Penkias dovanas — po dvi lietuviškas plokšteles: "Keturi autoriai" ir "S. Pautienienės dainos" laimėjo:

A. Degutis, Burbank, CA,

P. Gruodis, Chicago, IL,

E. ir J. Sinkiai, St. Monica, CA,

M. Barauskienė, Los Angeles, CA,

M. Bonatienė, Los Angeles, CA.

Thomas Longo, the new Baltic States Desk officer (succeeding Thomas Gerth at the State Department), speaks at a reception of Lithuanian organizations in Washington, D.C.. Right to left, Mr. and Mrs. Thomas Longo, Dr. K. Bobelis, head of Lithuanian Legation and Mrs. A. Bačkis.

Washingtono Lietuvių organizacijų Tarybos priėmimo metu 1978.9.9 d. kalbėjo Valstybės Dep -to Pabaltijo skyriaus naujasis viršininkas Thomas D. Longo Jr. Iš d.: Thomas D. Longo Jr. su žmona, Dr. K. Bobelis, ALT-tos pirmininkas, ir Lietuvos atstovas dr. S. A. Bačkis ir žmona.

NEW BALTIC DESK OFFICER AT STATE DEPARTMENT

In early September there will be a new Baltic States Desk officer at the State Department as the present officer, Thomas Gerth, is being assigned to a new post. The new officer is to be Thomas Longo. On Aug. 29, the JBANC met with both Gerth and Longo to express appreciation for the work done by the former and to become acquainted with the latter. Longo, a native of Boston, has recently returned from a tour of duty at the U.S. embassy in Budapest and, as Gerth before him, will have responsibility for both Baltic and Hungarian affairs at the State Department. Both explained that the Baltic Desk officer is primarily concerned with fundamental aspects of the U.S. policy on the Baltic States, while day-to-day matters such as emigration, family reunification and Baltic dissidents are best handled by the Soviet Union affairs office.

Discussions with the officers centered on problems of Baltic diplomatic representation in the U.S. and the 1980 European Security Conference in Madrid. On the second point, Gerth acknowledged that Basket 3 of the Helsinki Final Act—containing most of the human rights language—might not be as prominent a topic at Madrid as it was at Belgrade. He felt that an effort might be made to look

more closely at the other two baskets, delving into such points as military confidence building measures and others stressing a more cooperative East-West relationship. In other words, that Madrid may not duplicate Belgrade in its human rights stridency . . .

. . . In another meeting that same day, JBANC met with Sean Burns and Oscar Clyatt, both of the State Soviet affairs office. Clyatt has recently returned from assignment at the U.S. consulate in Leningrad and, while there, he participated in U.S. consular visits to the Baltic capitals. Clyatt explained that these periodic visits do not constitute an alteration of the U.S. policy on the Baltic States. They are necessary where more immediate contacts are needed for family reunification and other emigration cases involving native Balts and Baltic Jews and to assess vital economic factors in the Baltic lands.

Great care is given to avoid contacts with the respective functionaries at the level of a Soviet Republic; the highest contacts usually being with local city officials and visa (OVIR) office representatives. On some occasions, the U.S. consuls travel to the Baltic capitals by car and thereon display the American flag, an action which, in Clyatt's opinion, serves to reinforce the Baltic peoples.

On Russification in the Baltics, Clyatt said that in Latvia it was most severe with the situation in Lithuania being rather positive—a result being that Russians in Lithuania are made to feel as unwanted visitors rather than as ones who

rightfully belong there. He said that Russian immigration is not as great as it once was, with local economic plans being predicated on a fixed labor supply. In some cases, branches of Baltic industries, most often Latvian, are now being set up in other republics such as Byelorussia and Ukraine, one indication that the labor shortage is being handled other than via Russian immigration.

On native Baltic emigration to the West, Clyatt felt that Estonians were proportionately more successful than Lithuanians or Latvians. When the U.S. consuls must deal with local functionaries on emigration or other matters, the discourse is usually in the native Baltic language with the use of an interpreter. The Russian language is generally used in contacts with private individuals since the Americans do not have Baltic language capabilities. Clyatt said that there is a heavy overt surveillance during these visits, most noticeable in Tallinn and Vilnius.

Clyatt will soon be undertaking a study and research program on Soviet nationalities at Stanford University's Hoover Institute. The JBANC members attending the meetings were M. Kari, Chairman and Estonian representative, G. Meierovics, Latvian representative, J. Genys, Lithuanian representative and J. Bolsteins, JBANC Director of Public Relations.

(Joint Baltic American National Committee information of August 31, 1978.)

Eyewitness Report On Petkus' Mock-Trial

Excerpts from an article by Dietrich Mummendey, Moscow correspondent of *Die Welt* (July 18, 1978)

"... An eyewitness has reported in Moscow about the circumstances of Petkus' trial. To discredit him, the KGB even managed, after quite a strenuous effort, to push forward a youth who was ready to bear witness that the defendant was homosexual and had seduced him. There was nobody else to confirm that suspicion. Nevertheless, that abuse cost Petkus four years.

"The court presented hardly better proof for the other charges. Petkus himself refused to take part in the trial. He was dragged into the courtroom by force, his arms twisted behind his back. He did not say a single word during the proceedings.

"After finishing her testimony, one of the witnesses pulled out a rose, placed it on the defendant's bench, and said: 'This is a greeting from the believers and the young people in Lithuania.' A KGB agent grabbed the flower and gave it back to the eyewitness.

"The Rev. Karolis Garuckas, also a member of the Helsinki Group, declared on the witness stand that he was as guilty as Petkus for the documents of the group. When the court threatened him that he could be also punished for that, he replied: 'I will be happy to die in a camp as three Lithuanian bishops have already done before me.'

"... Some fifty people, one half of them youths, recited the rosary twice a day in front of the courthouse in the Lithuanian capital. The passers-by who asked: 'For whom are you praying,' received the reply: 'For a man who is being unjustly sentenced inside.'

"... Petkus was sentenced because of his activity for one of the Helsinki Groups, but for Lithuanians the name Petkus means even more than that: all his life he was engaged in the struggle for independent Lithuania and was known in Vilnius as a national and religious personality."

* * *

UNDERGROUND REPORT ON WITNESS IN PETKUS' TRIAL

The following account on the witnesses in the trial of Viktoras Petkus was received from reliable sources in Lithuania. It was first published in the Lithuanian-language daily, *Darbininkas* (Brooklyn, August 18, 1978).

"Thirty witnesses were summoned to the trial of Viktoras Petkus, on July 10-13 in Vilnius. Twenty-seven of these witnesses did arrive. Two Estonians, three

Latvians and some 10 Lithuanians testified on political matters. They spent four days in court.

"The Estonians behaved themselves very well. The conduct of the Lithuanians was especially good. Nobody gave any evidence. All those who had their statements made public by the Helsinki Monitoring Group were summoned to appear in court as witnesses. They all asserted that these statements, written independently, without any outside prompting or instruction, had nothing to do with the case of Petkus.

"All the questions asked by the presiding judge drew the reply that the trial was illegal and that the individuals under interrogation refused to participate in the proceedings. As for Viktoras Petkus, he completely ignored the court, refused to answer the questions or to stand up, and even did lie down on the bench.

"The political charges were based on the testimony of Viktor Kalnins alone. Since at that time he had already emigrated from the Soviet Union, his testimony seemed to be fabricated. But in his absence, there was nobody to deny or to correct it. (Viktors Kalnins, one of the outstanding Latvian political activists, spent many years in Soviet labor camps; he was allowed to emigrate and arrived in Vienna on June 10, 1978. Ed.)

"However, the Latvian witnesses—Ints Calytis, Juris Ziemelis, Ivars Zukovskis—asserted that Kalnins's depositions were read accurately in court. The also

stated that they were acquainted with his testimony while Kalnins was still in Latvia. According to them, they were placed into a difficult situation, because Kalnins provided detailed information on the times, places and circumstances of his meetings with Viktoras Petkus, as well as on the subject of their deliberations and the documents they drafted. (The documents in question deal with the establishment of the Supreme Baltic National Committee and its goal. Ed.) None of the Lithuanian or Estonian witnesses expressed any knowledge of the above.

"The trial proceedings took an immense physical and moral toll from the witnesses who were exhausted after a four-day confrontation with the enemy camp."

ANGLIŲ - LIETUVIŲ K. ŽODYNAS

LIETUVIŲ - ANGLŲ K. ŽODYNAS

kiekvienas po 30,000 žodžių ir posakių.
Išrašta kietais viršeliais ir per 500 psi.

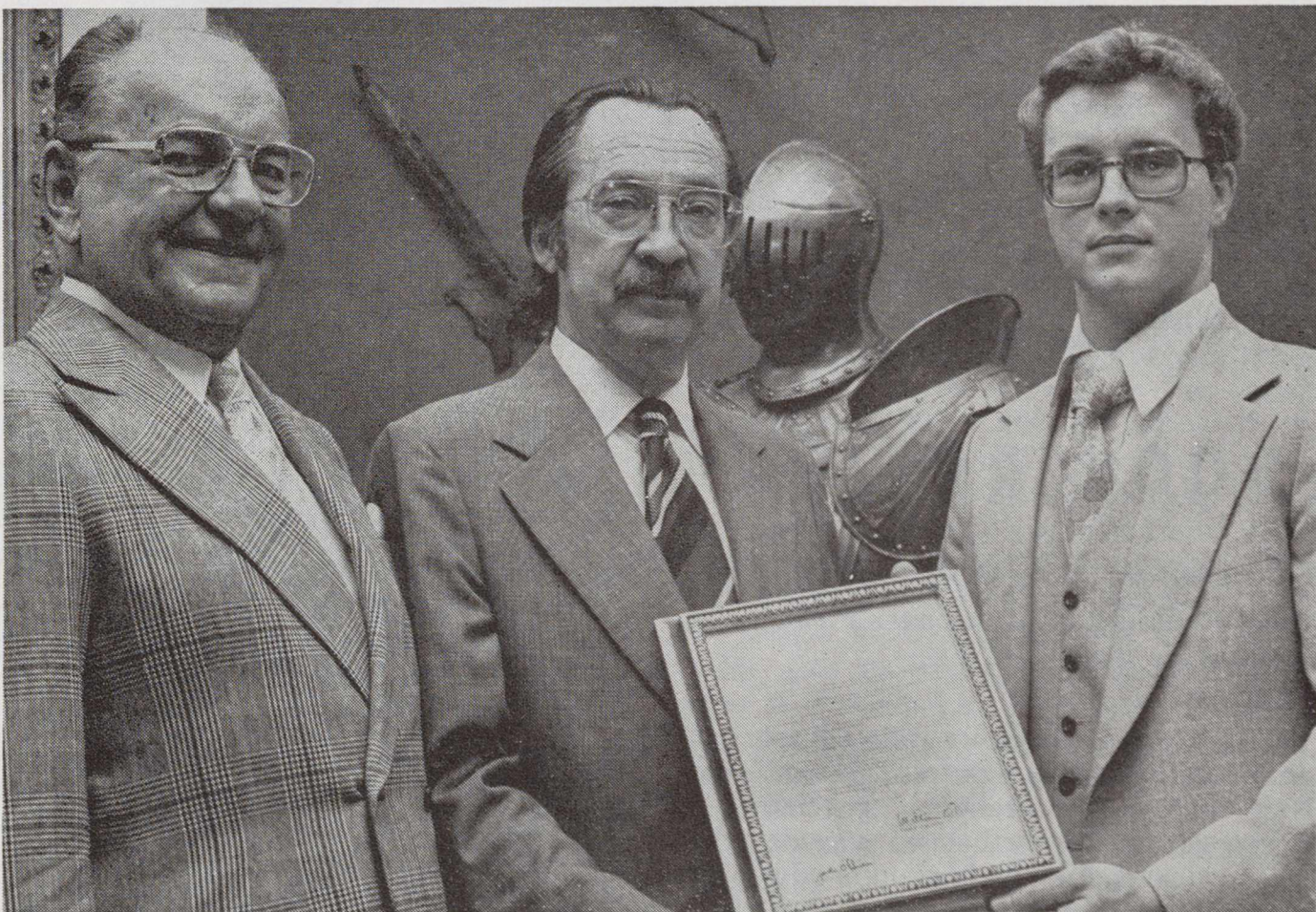
Vieno žodyno kaina \$10.

Persiuntimui pridėkite \$1.00.

Kan. J. B. Končiaus angliškai parašytas istorinis veikalas apie Lietuvos didingą ir garbingą praeitį 14 ir 15 šimtmečiuose. Tinka čia gimusiems lietuviams ir kitataučiams.

Gaunama LD administracijoje.

Kaina \$3.00

Presentation of a resolution calling for the recognition of Lithuanians' rights is made to the Balzekas Museum of Lithuanian Culture in Chicago. The resolution, initiated by Robert Pechous, had been passed by the Illinois House of Representatives. Recipient is Stanley Balzekas (center), president of the museum. The resolution was presented by Jos. F. Gribauskas and Dennis N. Gribauskas, both of St. Anthony Savings and Loan in Cicero, Illinois.

Lietuvių bičiulio Roberto Pechous pastangomis Illinois House of Representatives priėmė rezoliuciją dėl sovietinės okupacijos Lietuvoje ir visų politinių, religinių bei žmogaus teisių paneigimo.

Stanley Balzekas, Jr., vidury, The Balzekas Museum of Lithuanian Culture, tą rezoliuciją viešai parodo. Iš abiejų pusių stovi J. F. Gribauskas ir D. N. Gribauskas, abu St Anthony Savings & Loan, Cicero, IL. direktoriai. Jie visi trys dideli ir nuoširdūs "Lietuvių Dienų" žurnalo skaitytojai ir rėmėjai.

—Photo by Jonas Kuprys

BOOK REVIEW

Fundamentals. Tool Design Manual

By Emanuel K. Jarasunas P.E.,
Ro-Mart Publishers Inc.

The book is unique in its emphasis upon applying basic principles to real analysis and design problems. Useful as a reference, it nevertheless accents the practical and aims at beginners who plan to use the study of tool design as a stepping-stone to actual machine design.

The author uses graphical methods to clarify and simplify the learning process and makes problem-solving easier and faster. Illustrative problems are worked out in detail, and an appendix contains data to be used in solving all problems. All the solid, down-to-earth teaching material enhances the reader's basic "vocabulary" and stimulates new design ideas.

GERALD GARFIELD P.E.
Director Manufacturing Eng.
McDonnell Douglas Co.

An outstanding book . . . Presents the practical approach to solving all tool design problems . . . Clear, step-by-step instruction in basic principles and techniques.

ROBERT RIED P.E.
President,
Tool Eng. Corp.

ISIGYKITE ALGIRDO GUSTAIČIO KNYGUTES

"200.000-000 AND LITHUANIA", anglų k.,
II-ji laida, kaina \$1.50

"LIETUVA — EUROPOS NUGALĖTOJA",
tinka visiems, 80 iliustracijų. Kaina \$2.50

Alg. Gustaičio Užpuola bitės. Iliustravo
Vytautas Stasiūnaitis. Kaina \$2.00

Lietuvių Dienų administracija
4364 Sunset Blvd., Los Angeles, CA 90029
Telefonas 1 (213) 664-2919

Vytautas Smetona, Concert Pianist

Amidst the mellow elegance of arches and antique mahogany at the Wilshire Ebell Theater in Los Angeles, California last October, 1978, a tall, blond, young man sat down at the grand piano and performed an impressive program of Bach, Mozart, Debussy, Liszt, Chopin, Gudauskienė, Ciurlionis, and Scriabin. "Horowitz is one of my heroes," he later admitted. (Both pianists have very large hands.) Lovers of music all know who Vladimir is; perhaps, some day, the name of Vytautas will also be immortalized: Vytautas Smetona.

Yes, he is related, in answer to the inevitable question. His grandfather was the last president of independent Lithuania, Antanas Smetona. Vytautas was born in Cleveland, Ohio, on the 14th of February 1955. He started on the piano at the tender age of four, but was really more interested in baseball until the age of fourteen. His mother, Birute Smetona, gave him his first musical training. Later he studied with his older brother, the pianist Antanas Smetona, as well as receiving periodic instruction from the noted pedagogue, Leonard Shure.

A graduate of Case Western University, Vytautas Smetona made his orchestral debut in 1973 with the Suburban Symphony of Cleveland, performing the Liszt E flat major Piano Concerto. Mr. Smetona, in addition to a number of broadcasts over Cleveland's fine arts radio station WCLV, has presented recitals in Detroit, Chicago, Boston, Cleveland, New York, New Haven, and other cities.

Of his November 1976 debut in New York City, Robert Sherman remarked in the *New York Times*: "The potential is there. Mr. Smetona displayed solid technical capabilities and musicianly instincts that lean towards the introspective . . .

his playing in general avoided the brittle tone and breakneck pace favored by so many young virtuosos these days."

Sherman went on to say that "Mr. Smetona was at his best in the engaging Ciurlionis pieces—five preludes and a tiny portrait of 'The Nightingale'—nicely capturing their unpretentious lyric warmth. He also played the Scherzo of Chopin's B minor Sonata with becoming lightness, and the finale showed that he could stir up a good deal of excitement after all."

Raymond Ericson of the *New York Times* wrote as follows with regards to Mr. Smetona's January 1978 Town Hall recital: "Vytautas Smetona, a 22-year-old pianist from Cleveland proved his talent most successfully in the most difficult of the pieces he played in his recital at Town Hall yesterday afternoon. This was the Liszt B minor Sonata, to which the young artist brought considerable imagination. He was not afraid to slow down or speed up without authori-

zation in the score, in order to stress dramatic content. The results are often persuasive and striking."

This New York recital so well received by the **New York Times** music critic was recorded live; portions—including the ambitious Liszt B minor Sonata—are being released in the fall of 1978 on the S I-RIUS label (Cleveland) as Smetona's recording debut.

—JOHN SKIRIUS

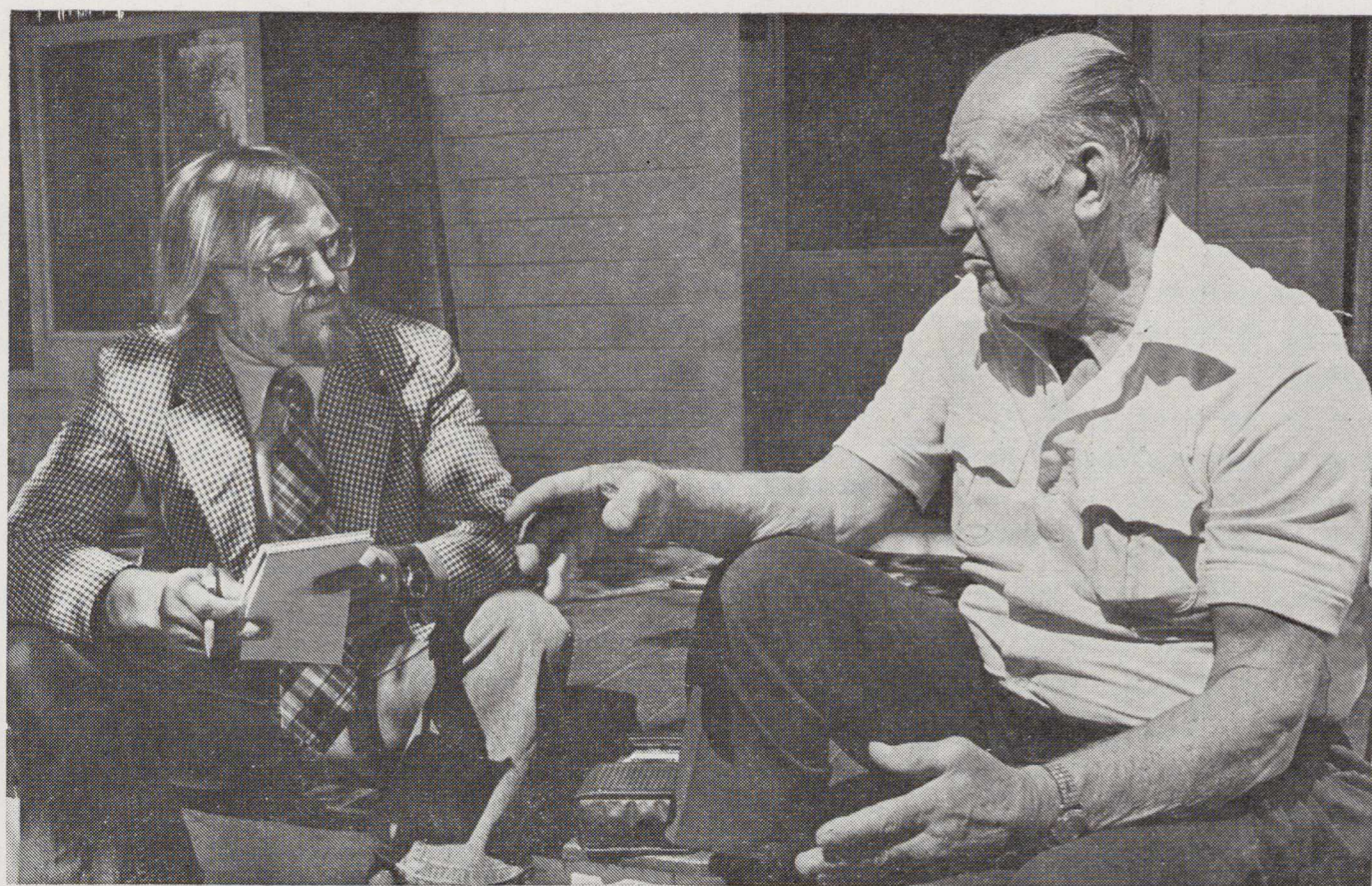
Jack Sharkey—a "Squire" In New Hampshire

The manager of the Associated Press office in Concord, the capital of New Hampshire, Adolphe V. Bernotas, himself a Lithuanian, made a trip to visit another Lithuanian, comfortably settled in Epping, New Hampshire—Jack Sharkey, the world heavyweight champion, 1932-1933, and wrote a goodly article about the visit, published in the Nashua (N.H.) Telegraph, and probably in other American papers across the country.

Bernotas writes: "About 10 years ago the postmaster of the Epping Post Office removed President Lyndon Johnson's photograph and replaced it with two autographed pictures of Sharkey, regarded by the townspeople as the 'Squire of Epping'."

playing knowledge of his ethnic background and of the language of his birth. Sharkey was born 75 years ago in Binghamton, N.Y., where his parents had settled after leaving Lithuania at the turn of the century.

Neither Tommy Loughran, who stopped Sharkey in 1933 in his effort to regain

Adolphe V. Bernotas, manager of the Associated Press office at Concord, N.H., interviews Jack Sharkey at Epping, N.H. Part of the conversation was in Lithuanian which both speak fluently.

Adolfas V. Bernotas, Associated Press biuro (Concord, N. H.) vedėjas kalbasi su buvusiu pasaulio bokso čempionu (1932-33) Jack Sharkey — Juozu Povilu Žukausku, gyvenančiu Epping, N. H.

the world title, previously lost to Primo Carnera, nor Joe Louis, again stopping Sharkey in the Yankee Stadium Aug. 18, 1936, from regaining the heavyweight crown, knew Sharkey's real Lithuanian name—Joseph Paul Zukauskas (written then as Cukoshay). Even his wife Dorothy, who died four years ago, became cognizant of the real name only when the banns of their marriage were proclaimed in their parish.

"Of course, Jack Sharkey has been my legal name for years," Jack told Bernotas, who delighted the champion by dis-

Bernotas writes: "Sharkey is fiercely proud of his heritage, pointing out that besides himself other Lithuanian Americans have contributed to American sports like Eddie Waitkus, Dick Butkus, Johnny Unitas and 'that hell of a tennis player, Vitas Gerulaitis'."

When Sharkey was trying to become a fighter in Boston around the 1920s he was told the name Zukauskas will never do. So he borrowed the first name of Jack Dempsey and the last name of Sailor Tom Sharkey, boxers he admired. "Boston was all Irish then and nobody knew the difference," Sharkey stated.

Now, Sharkey spends most of his time fishing, hunting or taking cross country trips. He is an authority on hunting and fishing in New England. For instance, he can tell where to fish on the upper Androscoggin River, and what flies, which he designs himself, work best.

A great-grandfather eight times, Sharkey says that only one Sharkey, Jack Sharkey III, dabbled seriously in athletics, playing scholarship football at the University of Maryland.

He said he began visiting Epping to train and recuperate from bouts as early as 1924. His wife "was born right here in this house." He moved into it permanently in 1952.

Recovering from a recent prostrate operation, he had to forego his daily three-mile jog. He gave up appearing at sportsmen's shows some time ago, because they "have become too commercialized."

"It's nice to be remembered," Sharkey stated at the end of his interview to Bernotas, "and hell to be forgotten. Actually, I'm pretty well fortified. Across the street is a funeral home, the church isn't far away, and over there is the cemetery."

Vyt Sirvydas

— Newly elected Supreme Council of Knights of Lithuania.

Naujoji išrinkta Lietuvos Vyčių centro valdyba. Iš kairės: John Adomėnas, Teresa Trainis,

Ann Marie Kassel, Philip Skabeikis, pirminkas, kun. A. Jurgelaitis, OP, Eva Kazokas, Joseph White; stovi Isabelle McKinley, Teresa Strolia, Aldon Ryan, Helen Shields ir Larry Janonis.

GARBES PRENUMERATORIAI

Aldona Andriušis, Dorchester, Mass.
 Dr. P. Atkočiūnas, Cicero, IL
 Br. Aušrotas, Juno Beach, FL
 Leo Bagdonas, Santa Cruz, CA
 Pranas Baltuonis, Canada
 Alfonsas Bimbiris, Los Angeles, CA
 Juozas Briedis, West Bloomfield, Mich.
 Vyt. Čekanauskas, garbės konsulas, Los Angeles.
 Dr. A. L. Čepulis, Willoughby, OH.
 Jonas Čiurlionis, Phoenixville, Dr. J. Dėdinas, Elmhurst, Ill.
 Dr. A. M. Devenis, Long Beach, Calif.
 Dr. M. Devenis, Santa Monica, CA.
 Darius-Girėno Klubas, Detroit, Mich.
 Alo. Dudaravičius, Alta, Canada
 Antanas Gaulia, adv., Brasilia
 B. V. Galinis, C. E. Norwell, MA
 Paul Gylvs, Olympia, Wash.
 E. & L. Jarašiūnai, Santa Monica, CA.
 Dr. J. Jurgilas, Granada Hills, Calif.
 Birutė Kemėžaitė, Chicago, Ill.
 Dr. P. Kisieliū, Cicero, Ill.
 Kun. I. V. Kluonius, Mackmaro City, MI.
 Marie Kober, Port Washington, N. Y.
 Dr. Alfonsas Kontvis, Westminster, Calif.
 E. Kronas, Dundas, Ont., Canada.
 Msgr. J. Kučingis, Los Angeles, Calif.
 W. Markalonis, Reynoldville, Pa.
 B. Macijauskienė, Point Pleasant, N.J.
 Msgr. L. Mendelis, Baltimore, MD.
 Adomas Macarus, Hagar Shores, Mich.
 Br. Macijauskienė, Point Pleasant, N. J.
 A. & L. Mažeikos, Marina del Rei, Ca.
 E. Mickeliūnas, Richmond Hill, N.Y.
 Dr. Vytautas Mileris, Livonia, P. Misevičius, Toronto, Canada.
 Dr. J. Naujokaitis, Claremont, Calif.
 W. Maker, Burbank, CA.
 Balys Maskeliūnas.
 A. Musteikis, Fallon, NE.
 A. Pakalniškys, Hamilton, Canada.
 Rev. T. Palis, Pittsburgh, CA.
 Rev. V. Pavalkis, Milpitas, CA.
 Frank Petrauskas, Syracuse, N. Y.
 Dr. J. Petrikonis, Woodbine, Io.
 A. Pocius, Elizabeth, NJ.
 Rev. A. Račkauskas, Brooklyn, N.Y.
 Kun. Vincent Radvina, Fortuna,

Gerbiami skaitytojai,

Nors kainos popieriaus, pašto ženklų, surinkimo, atspausdinimo per pastaruosius trejus metus padvigubėjo, nutarėme "Lietuvių Dienų" žurnalo prenumeratos nepakelti. Tik prašytume, kas išgali, savanoriškai prisijusti daugiau, kaip auką spaudai paremti.

Kad prenumeratų skaičius nesumažėtų, nuo š. m. gruodžio mėn. 1 d. iki 1979 m. kovo mėn. 1 d. skelbiame **LD platinimo vajų**. Kas suras naują prenumeratą, gaus dovanų vieną iš LD išleistų knygų: J. Šeinius "Vyskupas ir velnias", St. Būdavo "Varpai", kun. J. Prunskio "Mokslas ir religija", arba "Rinktinės mintys", S. Maughamo "Dažytas vualis", A. Gustaičio "Lietuva Europos nugalėtoja", dr. J. Bielskio vert. "The Battle of Grunwald", A. Baranausko "Ankvščiu šilelis", D. Bindokienės "Keturkojis ugniagesys".

Taip pat gaus vieną knygą ir kiekvienas naujas surastas prenumeratorius.

Prisiunčiant naują prenumeratoriaus adresą, nurodykite, kokias knygas prisijusti platintojui ir precialus pasiūlymas nebegalioja.

Laukiame Jūsų talkos!

Po 1979 m. kovo 1 d. šis specialus A. Skirius, leidėjas

K N Y G O S

Leo J. Alilunas, editor, **Lithuanians in the United States: Selected Studies**. San Francisco, CA, 1978, \$10.00.

Knygoje daug statistinės medžiagos apie lietuvių isikūrima Amerikoje, jų darbus, spaudą, parapijas ir organizacijas.

Knyga gaunama LD knygyne.

Stasys Yla, **Lietuvių šeimos tradicijos**. Šeimos kūrimo vyksmai.

ALBINAS MARKEVIČIUS

Apdraudos Agentūra

M. & R. AMERICANA

Insurance Service, Inc.

2113 Wilshire Blvd.

SANTA MONICA, CA 90403

393-9801

828-7525

BALTIC BAKERY

Juozas ir Aldona Ankai — savininkai

4627 So. Hermitage CHICAGO, Illinois 60609 Telef. (212) LA3-1510

2616 W. 69 Street, Chicago, Ill. 60629

Telefonas: (312) 737-6784

— ir —

Siunčiame duoną ir raguolius į visas Amerikos dalis.

Iliustravo Z. Sodeikienė ir I. Mitkutė. Išleido Amerikos Lietuvių Bibliotekos leidykla. Spaudė M. Morkūno sp., 1978. Tiražas 1750. Kaina \$20.

Knyga albumo formato, su puičiu aplanku.

"Lietuvių šeimos tradicijos" parengtos su akademinio brandumu, lengvai skaitomos, meniškai įpavidalintos, tikimės, ras deramą mūsų spaudos ir skaitytojų susidomėjimą. Manome, kad ši tema, tokia forma, pristatoma mūsų raštijoje pirmą sykį. Čia gal bus įdomu, kad pirmas komercinis šio leidinio užsakymas buvo išpildytas Baltimorėje gyvenančiai pirkėjai, kurios vestuvės spalio viduryje ir kuri labai prašė jai leidinį pristatyti galimai greičiau, prieš vestuves. Gi susirašinėjimas vyko angliškai.

Gaunama pas leidėją: 3001 W. 59th St., Chicago, Ill. 60629, arba LD administracijoje.

AUKOS LD ŽURNALUI

PAREMTI

\$75 — Lietuvių Fondas.

\$120 — Bronė Gajauskienė.

\$50.00 — A. Didžiulis.

Po \$10 — Stasys ir Stasė Damu-

\$10.00 — Pr. Gasparonis.

Elai, O. Rimkus.

Po \$5 — J. Druktenienė, P. Ka-

rosas, J. Truškauskas.

Laniauskas, Br. Dirmantas, J. Beinoravičius, Rožė Janowska.

\$2 — A. Balsys.

Po \$5.00 — A. Valavičius, V.

Garbės prenumeratoriai

A. Yutz, Munhall, PA.

Dr. Petras Kisieliū, Cicero, IL.

Dr. Vyt. Mileris, Livonia, MI.

Dr. Paul Švarcas, Mascoutah, IL.

GARBĖS PRENUMERATORIAI

Rev. Dr. P. Ragažinskas, Central, N. M.

Dr. Linas Raslavičius, Palos Verdes, Calif.

Rev. P. Sabulis, Waterbury, Ct.

Petras Sakas, Glendale, Calif.

A. Sereika, Chicago, IL.

Mr. Alfonsas Skrebūnas, Mississauga, Ont., Canada.

Tadas A. Skirgaila, Los Angeles, California.

Rev. F. E. Statkus, Grand Rapid, MI

M. Šarauskas, Winnipeg, Canada.

Emil Sinkys, Santa Monica, CA.

Vyt. Soliūnas, Lemont, IL.

Rev. V. Skilandžiūnas, Ottawa.

J. Stankus, Chicago, IL.

Vic. Stankus, DDS, Lyndhurst,

Dr. Danguolė Surantas, Rockford, IL.

Jonas Talandis, Olympia Fields, Illinois.

Brother Timothy, OSP, Doylestown, Pa.

"Talka", Hamilton, Canada.

Juozas Truskauskas, Los Angeles, CA.

Rev. Ignas Urbonas, Gary, IN.

Juozas Vitėnas, Washington, DC.

A. Yutz, Munhall, Pa.

Dr. P. Žemaitis, Condon, MI.

Ed. Žiaušys, Amsterdam, NY.

Labai ačiū visiems parėmusiems LD žurnalo leidimą —

A. Skirius, leidėjas

TAUPYKITE DABAR

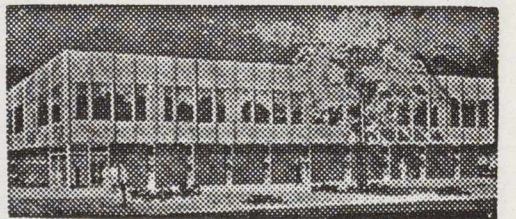
Pas mus ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekviename skyrluže galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

7¼% — 6 metų su \$1,000, minimum
 7½% — 4 metų su \$1,000, minimum
 6¾% — 30 mėn. su \$1,000, minimum
 6½% — 1 metų su \$1,000, minimum

Savings insrd. to \$40,000 by FSLIC

Drive in facilities.

ST. ANTHONY

SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court
 Cicero, Illinois 60650

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS
 sekretorius

Tel.: (312) 656.6330 ir 242-4395

BATTLE OF GRUNWALD

An Historical Novel.

Liberal English translation
with prologue and epilogue by

Julius Jonas Bielskis

Publisher: Lithuanian Days.

The novel consists of two parts, each having twelve intriguing episodes. It is replete with unexpected incidents, pathos, romance, drama and tragedy.

The battle of Grunwald was fought on July 15, 1410, some 82 Ona Puida translated it into the Lithuanian language. An abridged Lithuanian version was written by J. Sužiedėlis in 1930, and it was re-published in 1954 by the Lithuanian Book Club Nida, London, England. years before Christopher Columbus landed in America. The battle was fought between the Lithuanian, Polish and allied armies on one side, and the Teutonic Knights and other crusaders on the opposite side.

The Teutonic Order was crushed.
Price Only \$3.00

Hard Covers \$4.00 (If Available)

ALBINAS KURKULIS

Stock" Brokeris ir vice prezidentas
Rodman & Renshaw, Inc.

Members New York Stock Exchange and other Principal Exchanges

209 So. La Salle St., Chicago, Ill.
(312) 332-0560 60604
Skambinti "Collect" iš bet kur JAV

LIETUVIŲ DIENŲ

žurnalo ir knygu

PLATINTOJAI

J. A. V-se

Brooklyn, N. Y. — "Darbininko" adm-ja.

So. Boston, Mass. — S. Minkus

Chicago, Illinois — Balys Brazdžionis,
'Gifts International', 'Parama', 'Terra',
'Marginiai'.

Cleveland, Ohio — J. Žilionis

Detroit, Mich. —

St. Anthony's Parish Library.

Los Angeles, Calif. — V. Prižgintas.

Putnam, Conn. — Immaculata Conception
Convent.

Rochester, N. Y. — A. Sabalis.

Waterbury, Conn. — "Spauda".

Woodhaven, N. Y. — "Romuva".

Anglijoje

Kew, Surrey — "Dainora".

Bradford, Yorks — Kun. J. Kuzmickis.

Australijoje

Adelaide, Edwardstown — A. Kubilius.

Melbourne - St. Kilda — F. Sodaitis

Sydney — Kun. P. Butkus.

Glen Osmond, S. A. — E. Reisonienė.

Mirren, S. A. — J. Rupinskas.

Kanadoje

London, Ont. — A. Puteris

Yoronto, Ont. — V. Aušrosas, A. Kuolas,
P Misevičius,

Montreal, Que. — P. Rudinskas, (Parish
Library)

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMOS,

kurios bendradarbiauja su "Lietuvių Dienomis"

Los Angeles, Calif.

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ RADIJAS
LITHUANIAN MELODIES

Stotis KTYM, banga 1460 AM

Šeštadieniais 12:30 — 1:00 p. p.

Išlaiko L. Radijo Klubas. Pirm, J. Mitkus,
2610 Griffith Park Blvd., Los Angeles, CA
90039 — Tel. (213) 662-6591

Baltimore, Md.

"RADIO PROGRAMA LIETUVIAMS"
Girdima Marylande ir Washington, D.C.

Sekmadieniais 10 — 11 val. ryto
per FM radijo stotį WCAO 102.7 mgcl.

Programos vedėjai: Albertas Juškus,
4515 Wilmslow Rd., Baltimore, Md. 21210
Tel.: 366-4515

Kęstutis Laskauskas, 1312 Birch Ave.,
Baltimore, Md. 21227; Tel.: 242-1779

So. Boston, Mass.

Lietuvių Radijo valanda
LAISVĖS VARPAS

Sekmadieniais

11:30 — 12:00 val. 1430 AM iš WWEL

12:10 — 1:00 val. 1460 AM iš WBET

Petras Viščinis, vedėjas,

173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402

Telefonas: 586-7209

LIETUVIŲ RADIO KORP. PROGRAMA

Seniausia liet. radijo programa Naujojoje
Anglijoje, veikianti nuo 1934 m. bal. m.,
vedama Stepono ir Valentino Minkų, gir-
dima sekmadieniais 1 val. — 1 val. 30 m
Boston, Mass. — WNSR - 1360

Programoje: pasaul. žinių santrauka, muzi-
ka, dainos ir Magdūtės pasaka.

502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127
Telefonas: AN 8-0489

Chicago, Illinois

SOPHIE BARCUS RADIOJO ŠEIMA

7 programos savaitėje

Daily 12:30-1:00 pm Sat.&Sun 8:30-9:30 am

Visos programos iš WOPA 1490 klc A. M.

Programos vedėja Aldona Daukus-Barcus

Transliuojama iš nuosavos studijos.

WOPA stotis 1490 klc. A. M. 102-7 F. M.

7159 S. Maplewood, Chicago, Ill. 60629

Tel: HEmlock 4-2413.

LIETUVOS AIDAI

Veikia šios laidos iš WOPA stoties:

Pirmad. — 9-9:30 v. vak., bang. 1490 AM

Antrad. — 9-9:30 v. vak., bang. 1490 AM

Penkt. — 9:30-10:00 v. v., bang. 1490 AM

Veda Kazė BRAZDŽIONYTĖ, 2646 W. 71st

St. Chicago, Ill. 60629 Phone 778-5374

LITHUANIAN RADIO FORUM

Bi-Lingual Civic program in English
and Lithuanian

Produced by Anthony J. RUDIS

Listener Participation Program

PHONE 445-6842 and ask a question
Sundays 2 to 3 PM

WXRT-FM 93.1 MHz.

Address: 9339 S. Oakley Chicago, Illinois

Cleveland, Ohio

Lietuvių Radijo Programa
TĖVYNĖS GARSAI

[steigta 1949

Girdima sekmadieniais 8-9 val. ryto
WZZP, FM 106.5 mc

Vedėjas Juozas Stempužis.

4249 Lambert Rd., Cleveland, Ohio 44121

Telefonas (216) 382-9268

Detroit, Mich.

LIETUVIŠKŲ MELODIJŲ RADIO VALANDA

WMZK-FM banga 98 mc

Pirmadienį — trečiadienį — penktadienį
nuo 8:00 iki 9:00 vakare

Programos reikalais kreiptis: Albert Misiu-
nas, 2483 Woodmere, Detroit, Mi 48209,
tel. 841-3026; Algis Zaporackas, 4120
Yorba Linda Dr., Royal Oak, Mi 48072,
tel. 549-1982.

LIETUVIŠKAS BALSAS-LITHUANIAN VOICE

WQRS-FM stotis. Banga 105.1 mc

Sekmadieniais 8:20—9:00 val. ryto
Išlaiko Radijo Klubas. Visais reikalais

kreiptis Antanas Janušis, 16778 Rougeway
Dr., Livonia, Mich. 48154. Tel. 421-4696

Hartford, Conn.

"TĖVYNĖS GARSAI"

Connecticut vlst. liet. kultūrinė valandėlė
WRYM AM 840

Kiekv. sekmadienį 4:30 - 5:30 val. p. p.

Programos vedėjas A. Dragūnevičius.

Pranešėjai:

Zita Dapkienė, Alfonsas Dzikas ir
Lionginas Kapeckas

273 Victoria Rd., Hartford CT 06114

Telefonas: CH 9-4502.

New York - New Jersey

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ" radijo valanda

girdima kiekv. šešt. 4-5 v. p. p. ir 7-8 v. v.

iš New Yorko stoties WEVD — 1330 klc.
ir 97.9 meg. FM.

Direktorius Jokubas J. Stukas,
1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092
232-5565. (Code 201)

Kultūrinė lietuvių radijo valanda anglų k.
per SETON HALL Un-to stotį WSOU-FM
pirm. 7:30 — 8:30 v. v. — 89.5 mg

Vedėjas Prof. J. J. Stukas.

"LAISVĖS ŽIBURYS"

Girdima kiekvieną sekmadienį
nuo 9 iki 10 val. ryto

iš WHBI stoties 105.9 FM banga.

Adresas: Romas Kezys, 217-25 54th Ave.
Bayside, N. Y. 11364

Telefonas: 229-9134

Pittsburgh, Pa.

The First Lithuanian Radio Program in
Pittsburgh, Penn.

Pittsburgh, Penn. — WPIT - 730 klc.

Sekmadieniais 12:30 — 1:00 p. p.

Programos vedėjai:

Povilas ir Gertruda Dargiai.

Visais reikalais kreiptis:

2040 Spring Hill R., Pittsburgh, Pa. 15243

Hot Springs, Ark.

Lietuviška Radijo programa

"LEISKIT I TĖVYNĖ"

Lithuanian Broadcasting SPA

Kiekv. mėnesio antrą ir ketv. sekmadienį
nuo 2:30 ligigi 3:00 val. p. p.

iš radijo stoties KBHS - banga 590 AM.

Programos vedėja Salomėja Šmaižienė
204 Hilltop Dr., Hot Springs, Ark. 71901

Telefonas (501) 321-9641

Rochester, N. Y.

DAINOS AIDAS

Sekmadieniais 9:00 iki 9:30 val. iš ryto

Stotis: WXXI-FM 91.5 MC

Išlaiko: Lietuvių Radijo Klubas.

Klubo valdyba: Al. Gečas, pirm., R. Kirš-
teinas, vicepirm., J. Krokytė, sekr., Rūta
Ilgūnaitė, išd., L. Laukaitienė, narė.

Adresas: 320 Durnan St., Rochester, NY
14621

Waterbury, Conn.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS BALSAS

W — 104 FM Stereo

Sekmadieniais 8 — 9 val. vak.

Ved. Viktoras Vaitkus

10 John St., Waterbury, Ct. 06708

Tel. 756-5173; 754-8780

Montreal, Canada

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS

Kiekvieną trečiadienį nuo 11 val. v.

CFMB stotis — Banga 1410.

Programos vedėjas L. Stankevičius.
1053 Cr. Albanel, Duvernay, P. Q. Canada,
Telefonas: 669-8834

Toronto, Ont., Canada

TĖVYNĖS PRISIMINIMAI

Sekmadieniais 1:30 - 2:00 po pietų

Visos programos transliuojamos iš
Toronto stoties CHIN, banga 101 FM

Programos vedėjas Jonas R. Simanavičius

614 Tedwyn Dr.

Mississauga, Ont., Canada

L5A 1K2

Tel. (416) 275-3134

Roma, Italia

ROMOS RADIJAS

Transliuojama kasdien nuo 20 val. 50 min.
iki 21 val. 10 min. Vidurio Europos laiku,
41,15 ir 50,34 metrų bangomis.

Vedėjas Dr. J. Gailius.

Circonvallazione NOMENTANA 162.

Vatikanas, Italia

Programa transliuojama 8 kartus savaitėje.
Sekmad. rytais 10:30 - 11:00 Lietuvos laiku
ir kiekv. vakarą 20:15 - 20:30 Lietuvos laik.

Bangos: 31, 25, 19 ir 196 metrų.

Vedėjas Kun. Dr. V. Kaziūnas.

Adresas: Sezione Lituana, Stazione Radio
CITTA DEL VATICANO.

LIETUVIAI TELEVIZIJOJE

Isteigta 1966

WCIU - TV Channel 26

Sekmadieniais 8:30

5845 So. Oakley Ave., Chicago, Ill. 60634
Tel. (312) 778-2100

Tolius šlutas, vald. pirm.

Pranas Domšaitis — AFRIKA

AFRICA by P. Domšaitis